

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi

AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT PİLOT PROJESİ KAPSAMINDA

KAMU-ÜNİVERSİTE-STK

ROLÜ ZİRVESİ

EKİM 2022

**“Her
Fabrika
Kaledir”**

H. Atatürk

Bekir SÜTCÜ

AOSB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖNSÖZ

ADANA Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgemiz yaklaşık yarım asırdır sanayicilerimize ve bölgemize hizmet vermeyi sürdürmektedir.

Türkiye Yeşil OSB

Projesinin çalışmalarının başlatıldığı ilk 4 OSB'den biri olan bölgemizde Yeşil OSB kavramını en iyi şekilde uygulama hedefimizi ve ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamak için firmalarımızın her anlamda verimliliğini artıracak çalışmalarımızın yanı sıra, bölgemiz bünyesinde de iyileştirmeler yapmaktayız.

YEŞİL BAYRAK sahibi bir OSB olmak için gereken 12 koşulun hepsini mümkün olan en kısa zamanda yerine getirip önce bölgemizde sonrasında ülkemizde Avrupa Yeşil Mutabakat (AYM) hedefi olan 2050 yılında karbon nötr olabilmek için her bir firmamızın sürdürülebilir üretim yöntemlerine yönlendirilmesi, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kullanımının en üst seviyelere çıkarılması, doğal kaynakların korunması gibi çalışmalarımızın devamlılığını sağlamayı amaçlamaktayız.

SANAYİCİMİZİN İHRACATINI etkileyecek olan karbon emisyon miktarının hesaplanması büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bölgemizde bir pilot proje başlatılmıştır. Pilot proje kapsamında seçilen firmalarımız ile veri analizleri yapılmaya başlanmış yapılan çalışmaların güçlendirilmesi adına bölgemiz personelleri Sera Gazı Hesaplama Uzmanlığı sertifikası almıştır.

TOPLANAN VERİLER

bünyemizde oluşturulan veri tabanına eklenerek ilgili hesaplamaların yapılması sağlanacaktır. En kısa zamanda tamamen hayata geçirmeyi planladığımız yerli ve milli projemiz Türkiye'de de ilk olacaktır. 22 firmamız ile çalışmaları başlayan AYM Pilot Projesimizin ileriki süreçte sisteme dahil olan firma sayısı artırılarak önce tüm Organize Sanayi Bölgemize sonrasında ise tüm Türkiye'ye faydalı olması yolunda Üniversiteler, Bakanlıklar ve STK'lar gibi kurumlarla yaptığımız işbirlikleri ile emin adımlarla ilerlemekteyiz.

İÇİNDEKİLER

ÇALIŞTAYIN AMACI	1
ÇALIŞTAY YÖNTEMİ	2
ÇALIŞTAY PROGRAMI	3
KATILIMCI KURUM VE KİŞİ BİLGİLERİ	
AOSB Bölge Müdürü Ersin AKPINAR	16
Kadir Has Üniversitesi CESD Direktörü Prof. Dr. Volkan Ş. EDİGER	18
Adana Baro Başkanı Av. Semih GÖKAYAZ	20
ÇOLDER Yönetim Kurulu Başkanı Arş. Gör. Av. Özge DEMİRDELEN	22
AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörü ve Alparslan Türkeş Bilm ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Müdürü Doç. Dr. Tuğçe DEMİRDELEN	24
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Danışmanı Av. Arb. Dr. Serhat ESKİYÖRÜK	26
Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İktisadi Bölüm Öğretim Üyesi Doç. Dr. İstemi BERK	27
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali KÜÇÜKER	28
Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Arş. Gör. İsmail Yiğit SEÇKİN	29
5 Ocak Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Sefa SAYGIDEĞER	30
SOLVAYTECH Mühendislik Şirket Kurucusu Dr. A. Özgür POLAT	31
Türkiye Kojenerasyon Derneği Adana Bölge Temsilcisi Hamdi HOPLAMAZ	32
AOSB AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT PİLOT PROJE	
TÜBİTAK 1005 Avrupa Yeşil Mutabakat Pilot Projemiz Geçti.....	34
AOSB Proje Destek Ofisi Proje Uzmanı E. Esin SEVGİ	36
Bakanlık Ziyaretleri.....	38
Türk Standartları Enstitüsü Baş Doğrulayıcı Berna BİLDİK	40

ÇALIŞTAY YÖNTEMİ

AB Yeşil Mutabakat Pilot Projesi Kapsamında Kamu, Üniversite ve STK'ların Rolü Çalıştayı kapsamında, farklı alanlarda uzman konuşmacılar tarafından 05.11.2021 tarihinde yapılan çalışmaların anlatılması her bir kurumun görevleri ve pilot proje kapsamında katılımcıların bilgilendirilmesi ve fikir alışverişinde bulunulması amaçlanarak;

- AOSB Bölge Müdürlüğü ve AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörlüğü öncülüğünde pilot firmaların belirlenmesi ve Ticaret Bakanlığı Eylem Planı kapsamında toplanması gereken veriler,
- Firmaların alt yapılarının ve teknik yeterliliklerin saptanması,
- Oluşturulacak pilot uygulama konusunda AOSB Bölge Müdürlüğü ve AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörlüğü öncülüğünde oluşturulan işbirlikleri ve yapılan istişare görüşmelerinin sonuçlarının paylaşılması,
- Tüm bu oluşumlar sonunda raporlama çalışması yapılması,

Yukarıda belirtilen maddeler kapsamında program oluşturulmuştur.

ÇALIŞTAY PROGRAMI

AÇILIŞ KONUŞMALARI

- 14.00-14.10 AOSB Bölge Müdürü **Ersin Akpınar**
- 14.10-14.30 AOSB Yeşil Mutabakat Pilot Çalışması Nedir? / Kadir Has Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Enerji Sistemleri Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger**
- 14.30-14.55 Yaşam Döngüsü Değerlendirilmesine Yönelik Mevzuat Çalışmaları / Adana Baro Başkanı **Av. Semih Gökayaz**
- 14.55-15.10 AB Yeşil Mutabakatı'nda Firmaları Bekleyen Hukuksal Süreçler / ÇOLDER Yönetim Kurulu Başkanı **Özge Demirdelen**

KAMU MASASI KONUŞMACILARI

- 15.10-15.25 Yeşil OSB ve Yeşil Mutabakat Sürecinde OSB'nin Çalışmaları / AOSB Bölge Müdürü **Ersin Akpınar**
- 15.25-15.45 Ticaret Bakanlığı Eylem Planı ve ETS Sistemi'ne Geçiş ATÜ TTO Müdürü AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörü **Doç. Dr. Tuğçe Demirdelen**
- 15.45-16.00 Yeşil Mutabakat Kapsamında Tahkim Süreçleri / Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Danışmanı **Av. Arb. Dr. Serhat Eskiörük**

ÜNİVERSİTE MASASI KONUŞMACILARI

- 16.00-16.15 Proje Kapsamında Yapılacak Olan Sistemsel Yazılım Bilgilendirmesi / Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi **Doç. Dr. İstemi Berk**
- 16.15-16.30 Endüstriyel Simbiyoz Olanaklar / İzmir İleri teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi **Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Küçük**
- 16.30-16.45 Firmalar Düzeyinde Geri Dönüşümün Önemi/ Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Araş. Gör. **İsmail Yiğit Seçkin**

STK MASASI KONUŞMACILARI

- 16.45-17.00 AB Yeşil Mutabakatı Kapsamında Adana Sanayisini Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmalarının Önemi / Çukurova Gazeteciler Cemiyeti **Sefa Saygıdeğer**
- 17.00-17.15 Sanayide Alternatif Enerji ile Çalışan Araçların Kullanımının Yeşil Mutabakata Etkisi ÇOLDER Bilim ve Teknoloji Komitesi Koordinatörü **Dr. A. Özgür Polat**
- 17.15-17.30 Yeşil Mutabakat Kapsamında Enerji Verimliliği Çalışmalarının Yeri ve Önemi / Türkiye Kojenasyon Derneği Adana Bölge Temsilcisi **Hamdi Hoptamaz**

Ersin AKPINAR

AOSB Bölge Müdürü

1982 doğumlu olan Ersin AKPINAR, öğrenim hayatını Ankara Üniversitesi'nde Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri ilişkileri eğitimi olarak tamamlamıştır. AKPINAR, Maliye Bakanlığı Muhasebe Denetmenliği, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müfettişi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müfettişi olarak görev yapmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın görevlendirmesi üzerine "Amerika Birleşik Devletleri'nde Üniversite Sanayi İş Birliğinde öne çıkan kurumsal mekanizmalar çerçevesinde Teknoloji Transfer Arayüzleri ve Uygulamaları" konusunda 1 yıl süre ile inceleme ve araştırma yapmıştır. Çeşitli dergilerde Organize Sanayi Bölgeleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri mevzuatı üzerine yazılan ve Sanayi Gazetesinde Organize Sanayi Bölgeleri Mevzuatı üzerine yayınlanan yazılan vardır.

19.11.2018 tarihinde Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü'ne Bölge Müdürü olarak atanmıştır. Aynı zamanda Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu'nda (OSBÜK) Mali İşler Komisyonu Koordinatörlüğü yapmaktadır.

AKPINAR, evli ve bir çocuk babasıdır.

ADANA HACI SABANCI ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (AOSB)

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi sahip olduğu Bölge Müdürlüğü Binası ve Sosyal Tesisleri, Ortak Sağlık Güvenlik Birimi, Çukurova Üniversitesi (Ç.Ü.) AOSB Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Özel Teknik Meslek Lisesi, Çarşı Alışveriş Merkezleri, Bankalar, Noter, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Merkez Müdürlüğü, Gümrük Müdürlüğü Şubesi, Türk Telekom Santrali ile Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) Binası, Fiber Optik Kablo Altyapısı ve Polis Noktası ile sanayicilerimizin hizmetindedir.

STRATEJİK AMAÇLAR

- Sanayiciye yönelik hizmetleri geliştirmek (Sanayici Memnuniyetinin artırılması)
- Çalışan gelişimi ve memnuniyetini arttırmak
- Alan olarak büyüme kaynak yönetimi
- Sürdürülebilirliğe katkı sağlamak

ADANA ALPARSLAN TÜRKES
BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

ADANA HACI SABANCI ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (AOSB)

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi, Mart 2021 itibarıyla AOSB Kamu Kampüsü'nde aktif olarak faaliyetlerine başlamıştır. TTO'nun temel hedefi Üniversite-Sanayi iş birliğini sağlamak, teşvik etmek ve arttırmaktır. Üniversitede akademik birikime dayalı olarak üretilen bilginin iş dünyasında özellikle sanayide kullanılmasıdır.

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi TTO çalışmaları ile, bölge üniversitesi ve sanayisi ile ilgili tüm paydaşların ulusal ve uluslararası Araştırma-Geliştirme (AR-GE) ve inovasyona dayalı ortak projeler geliştirmesi ve proje sonuçlarının ticarileştirilmesi konularında yaptığı rehberlik hizmeti ile bölgenin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlamayı stratejik amaç olarak belirlemiştir.

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi olmasının verdiği sorumlulukla bölgede proje bilincinin yerleşmesi, AR-GE ve inovasyon kavramlarının içselleştirilmesi için eğitimler düzenlemekte ve paydaşları ilgilendiren tüm etkinliklere katılım göstermektedir. Bu etkinliklerde yaratılan olumlu havayı da olabildiğince hızlı bir şekilde nitelikli proje başvurularına dönüştürebilmek için paydaşlar arasındaki iletişimin canlı tutulmasına çaba göstermektedir.

TTO Faaliyetleri

Modül-1: Kurumsal İletişim

Modül-2: Proje Desteği

Modül-3: Üniversite-Sanayi İşbirliği

Modül-4: Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Doç. Dr. Tuğçe DEMİRDELEN

AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörü ve
Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi Müdürü

1988 yılında Adana'da doğan Tuğçe DEMİRDELEN, liseyi Adana Anadolu Lisesi'nde okuyarak 2006 yılında mezun olduktan sonra lisans eğitimine Çukurova Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği'nde başlamıştır. Bu eğitime devam ederken aynı zamanda fizik bölümünde çift anadal yaparak 2011 yılında iki lisans eğitiminden mezun olmuştur.

Sırasıyla 2013 ve 2016 yıllarında yine Çukurova Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği'nde yüksek lisans ve doktora eğitimlerini başarıyla tamamlamıştır.

2017 yılında Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünde Doktor Öğretim Üyesi olarak göreve başlayan Demirdelen, görev yaptığı esnada Üniversite-sanayi iş birliğinin gelişmesi için Adana Metal Sanayi, Doğu Sanayi ve Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'nde aktif saha ziyaretlerinde bulunup Ar-Ge kültürünün yaygınlaşması için çalışmalarda bulunmuştur.

Demirdelen'in uzmanlık alanları; yenilenebilir enerji, güç kalitesi, güç elektroniği, elektrik makineleri, yapay zeka tabanlı enerji tahminleme ve yenilenebilir enerji destekli hidrojen üretimidir.

Alanında ulusal ve uluslararası 70'den fazla akademik yayınları bulunan Demirdelen; İngiltere, Macaristan, Romanya, Almanya, Fransa, İtalya, Litvanya, Letonya vb. Ülkelerde davetli konuşmacı, misafir öğretim üyesi, konuşmacı olarak yer almıştır. Alanında Tübitak Ar-Ge ve TEYDEB projelerinde yürütücü, araştırmacı ve danışman olarak görev almaya devam etmektedir.

Ekim 2019'dan bu yana AOSB Bölge Müdürlüğü danışmanı ve AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörü görevlerini de yürüten DEMİRDELEN, 2021 yılında Elektrik Tesisleri doçentlik kadrosuna atanmıştır. Aynı zamanda Üniversite'nin Teknoloji Transfer Ofisi müdürlük ve yönetim kurulu başkanlık görevini yürütmektedir. İyi derecede İngilizce bilmektedir.

Prof. Dr. Volkan Ş. EDİGER

Kadir Has Üniversitesi Cesd
(Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama
ve Araştırma Merkezi) Koordinatörü

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nden 1976'da mezun olan Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, yüksek lisans derecesini yine aynı bölümden, doktora derecesini ise ABD Pennsylvania State Üniversitesi'nden almıştır.

Prof. Dr. Ediger'in meslek yaşamı endüstri, devlet ve üniversite-
teki eşzamanlı görevlerinden oluşmaktadır. Endüstri deneyimini,
1977-1998'de çalıştığı Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
Araştırma Merkezi'nde elde etmiştir. 1998'de T.C. Cumhurbaşkanlığı bünyesinde ilk kez oluşturulan Enerji Danışmanlığı görevine atanarak, 2010 yılına kadar üç cumhurbaşkanıyla çalışma fırsatını elde etmiştir.

Akademik kariyerine ise, 1976-1977'de ODTÜ'de başlamış; daha sonra, 1982-1986'da PennState Üniversitesi'nde, 1987-2010 arasında da ODTÜ'de devam etmiştir. Şubat 2010'da İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde profesör olarak atanan Ediger, burada Araştırma ve Lisansüstü Politikalar Direktörlüğü görevini yürütmüş. Enerji alanında sertifika ve lisansüstü programları başlatmıştır. 2011-2018 yılları arasında Kadir Has Üniversitesi'nde Strateji Geliştirme ve Araştırma Ofisi (STRAR) kurucu koordinatörlüğü, 2011 yılından bu yana Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölüm Başkanlığı, 2015 yılından bu yana ise Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi (CESD) kurucu direktörlüğü ve Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı Bölüm Başkanlığı görevlerini birlikte yürütmektedir.

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ CESD (ENERJİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ)

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD'nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevreyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi'nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır.

ADANA BAROSU

Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Baroların birincil görevi meslek standartları belirlemek ve görevlerini ifa ederken avukatların adil, dikkatli, nitelikli ve bağımsız olmalarını sağlamak için çaba sarf etmektedir. Barolar insan haklarının ve temel haklarının korunmasına, hukuk devletinin güçlendirilmesine özellikle bireysel özgürlüklerin korunmasına katkı sağlar.

Barolar Avukatlık Yasası uyarınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olup, hiçbir örgütlenmeye ya da mesleki kuruluşa tanınmayan görev ve yetkilere sahiptir. Amacımız, mesleki gelişim ve dayanışmanın yanında hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlevsellik kazandırmaktır. Yurttaşların hak aramadaki ve adalete erişimindeki önündeki engelleri aşmalarına yardımcı olmaktayız.

Av. Semih GÖKAYAZ

Adana Baro Başkanı

1975 yılında Tarsus'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Tarsus'da tamamladı.

• 1999 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi.

• Avukatlık Stajını 2000 yılında Ankara Barosu nezdinde tamamladı.

• 2002 yılından bu yana Adana'da serbest avukatlık yapmaktadır.

• 2010-2012 tarihleri arasında Adana Barosu Yönetim Kurulu Üyeliği ve Saymanlık görevini yürütmüştür.

• 2012-2016 döneminde Staj Komisyonu üyeliği yaptı.

• 2016-2020 döneminde Adana Barosu Yönetim Kurulu Üyeliği ve Genel Sekreterlik görevini yürütmüştür.

• 2016-2020 döneminde Staj Komisyonu Koordinatörlüğü yapmıştır.

2021 yılında Adana Barosu Başkanlığına seçilmiş ve halen görevine devam etmektedir.

• Meslektaşı Tuğgen GÖKAYAZ ile evli olup Sarper ve Kıvanç adında iki çocuk babasıdır

Arş. Gör. Av. Özge DEMİRDELEN
ÇOLDER Yönetim Kurulu Başkanı

2 Eylül 1992 tarihinde Adana'da doğdu. 2015 yılında Çağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni üçüncülük derecesiyle bitiren Çözüm Ortak Ol Derneği (ÇOLDER) YK Başkanı Özge DEMİRDELEN, 2016 yılında avukatlık ruhsatnamesini almış, ardından yine 2016 yılında Çağ Üniversitesi'nde hem Milletlerarası Özel Hukuk ABD'de araştırma görevlisi olarak çalışmaya başlamış hem de Yüksek Lisans ders dönemini tamamlamıştır. 2017 yılında "Kanunlar İhtilafı Bağlamında Mülteci ve Vatansızların Durumu ve Vatandaşlık Esasına Göre Yetkili Hukukun Değerlendirilmesi" başlıklı teziyle yüksek lisans derecesini almıştır. Daha sonra yüksek lisans tezi, "Vatansız ve Mülteciler Açısından Vatandaşlık Esasına Göre Yetkili Hukuk" adıyla 2020 yılında kitap olarak basılmıştır. Ardından 2018 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk alanında doktorasına başlamıştır. Şu anda, "Yabancı Unsurlu Mobil Uygulama Sözleşmeleri" konusunda doktora tez çalışmasını sürdürmektedir. 2016 yılından bu yana Çağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Milletlerarası Özel Hukuk ABD'de akademik kariyerine devam etmektedir. Araştırmacı olduğu Bilimsel Araştırma Projesi olarak "Hukuk Klinikleri ve Araştırma Merkezi Vasıtasıyla Öğrencileri Uygulamayla Buluşturma ve Toplum Katkı Projesi" çıktılarında "Tüketici Hakları" kitabının editörleri arasında yer aldı. Bu kitap ile Ticaret Bakanlığı "Geleneksel Tüketici Ödülleri Kapsamında 23. & 24. Tüketici Ödülleri"nde Bilimsel Çalışma Ödülü Dalında ödül sahibi oldu. "Küresel Isınmanın Yol Açtığı Sorunlardan Biri: İklim Mültecilerinin Hukuki Statüsü", "İklim Krizinin Çocuk Haklarına Etkisi", "Climate Change as a Competition Area in Global Leadership: An Examination Of China's Environmental Policy" konularında uluslararası çalışmalarda da bulunan DEMİRDELEN'in ilgilendiği diğer alanlar; yabancılar hukuku, kanunlar ihtilafı, tahkim, iklim değişikliği hukuku, ticaret hukuku, iş hukuku, aile hukuku, sağlık turizmi hukuku, sözleşme hukuku, yapay zekâ ve blockchain ve kişisel verilerin korunması hukukudur. DEMİRDELEN'e ait Türkçe ve İngilizce yazılmış kitap bölümü, makaleler ve sunulmuş bildiriler vardır. İngilizce bilmektedir.

ÇÖZÜME ORTAK OL DERNEĞİ (ÇOLDER)

ÇOLDER farkındalığın yaratılmasını, eşitsizlik durumunun ortadan kaldırılmasını, proje üretilmesini ve yardımlaşma bilincinin geliştirilmesini gerektiren her alanı kapsayan, Eylül 2020 tarihinde Özge Demirdelen'in kurucu başkanlığında, çözüme ortak olma sevdalılarıyla birlikte kurulan sivil toplum kuruluşudur. ÇOLDER; eğitim, ekonomi, sosyal, bilimsel, teknoloji, kültürel, istihdam, çevre gibi her alanda yurt içinde ve yurt dışında faaliyet göstermektedir. ÇOLDER'in faaliyet alanına; din, ırk, mezhep, etnik köken, milliyet, belirli bir toplumsal gruba üyelik veya siyasi düşünceler hakkındaki konular girmemektedir. Şu anda, "Kadınların ve Toplumun Farkındalık Bilincini Geliştirme Komitesi, İstihdam ve İstihdamda Eşitlik Komitesi, Sivil Toplum Kuruluşları ile İletişimi ve Ortak Hareketi Geliştirme Komitesi, Bilim ve Teknoloji Komitesi, Toplum Sağlığı ve Bilinçlendirme Komitesi, Fikir Atölyesi ve Proje Değerlendirme Komitesi, Çevre ve Hayvan Hakları Komitesi, Engelsizliğe Engel Olma Komitesi, Çocuk Hakları ve Geleceğe Ümit Komitesi ve Uçtan Uca İnovasyon ve Network Komitesi, olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Sorunların temelini inerek çözüme ortak olmak için sivil toplum kuruluşu olarak yola devam eden ÇOLDER'liler, daha yaşanabilir bir Türkiye'nin hayaliyle çalışmalarını sürdürmektedir. ÇOLDER çalışmalarını yaparken "Kadın Erkek Yok, Biz Varız!" diyerek "Elini Taşın Altına Koyma" düşüncesiyle hareket etmektedir.

- Sivil toplum faaliyetlerinin etkinleştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak
- Bu konuda çalışmalar yapan kişilere, kurum ve kuruluşlara destek vermek,
- Toplumun bilinçlenmesine ve güçlenmesine katkıda bulunacak faaliyetleri ve araştırmaları gerçekleştirmek,
- Bu faaliyetleri yaparken kadın ve erkeğin, çocuk/genç ve yetişkinin/yaşlıların birbiriyle etkileşimini güçlendirmek,
- Cinsiyet ayrımı yapmaksızın hep birlikte çözümlere ortak olmak ve yeni çözümler bulmak,
- Çözümler için proje, fikir, çalışma vb. sürdürülebilir nitelikteki aktivitelerin özendirilmesi, yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve koordine edilmesi,
- Toplumda yardımlaşma ve dayanışma gücünün artırılması.

Çevresi, öğrencileri, karşılaştığı her insan, kısacası toplum ile her zaman ilgili ve olaylara karşı hep duyarlı olarak yol aldığını belirten DEMİRDELEN, "Aldığım yol beni, artık bireysel olarak hareket etmek yerine, idealist insanlarla bir çatı altında toplanmaya getirdi. Bu karan hayata geçimemde özellikle pandemi dönemi çok etki etti. "Kadın-erkek yok, biz varız!" diyerek elini taşın altına koyma yolunda, daha da etkili projeler yapmak için "Çözüm Ortak Ol"mada, "Ben de Vanm!" demekteyim. Sorun neredeyse çözümün bir parçası olmaya gönüllü olarak ÇOLDER'in kurucu üyeleri arasında yer aldım. Kadın, çocuk, çevre, eğitim, istihdam, bilim teknoloji, beyin göçü ve daha pek çok konuda sorunları temelinden çözebilmek, bunu yaparken de farkındalığı artıran, birlik beraberliği geliştiren her alanda çözüm üretmek için artık ÇOLDER çatısında faaliyetlerime devam edecek ve yeni hayatlara dokunmak için elimden geleni yapacağım." düşüncesiyle hareket etmeye devam etmektedir.

**T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI
HUKUK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Yönetmeliği uyarınca; Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, icra işlemlerinde ve yargıya intikal eden her türlü uyuşmazlıklarda Bakanlığın temsil etmek, Cumhurbaşkanlığı tarafından takibi gerekli görülenler hariç iç ve dış tahkim yargılamalarında Bakanlığın temsil etmek, hizmet yoluyla takip edilen işlemleri koordine etmek; Bakanlık ve Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının mevzuat tasarılarını hukuki açıdan incelemek, görüş oluşturmak; sözleşme, protokol ve şartname tasarıları hakkında görüş bildirmek, hukuki uyuşmazlıklara ilişkin hukuki mütalaa bildirmek görevleri arasındadır.

Av. Arb. Dr. Serhat ESKİYÖRÜK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Danışmanı

Dr. Eskişörük, ATÜ Üniversitesi Öğretim Üyesi olup, Enerji Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nde danışmanlık yapmaktadır. ICSID, ISTAC, LCIA, ICC, TOBB, Çek ve ICA tahkimlerinde Hakem, Hukuk Danışmanlığı ve Uzman Bilirkişi olarak görev yapmıştır. TOBB, EDAC, TIAC, SIAC, HKIAC gibi uluslararası tahkim merkezlerinde kayıtlı hakem ve Adalet Bakanlığı Arabulucu Siciline kayıtlı arabulucudur.

Sn Eskişörük, TBB Tahkim Merkezi Kurucu Başkanı, ICSID Tahkim Kuralları Reformu Delegatesi, CIArb ve BAS Öğretim Üyesi, ICC Ulusal Tahkim Komitesi Çalışma Grubu üyesi olarak görev yapmış, IDR Group, Institute of World Business Law, UIA Ulusal Komite, IBA, BTLA, LMMA Supp, ILI İstanbul ve WEC Türkiye üyelikleri bulunmaktadır.

Eğitim: Londra Üniversitesi'nde (IALS) Doktora, Staffordshire Üniversitesi'nde Hukuk Yüksek Lisansı, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde lisans, UNITAR'dan DTÖ Anlaşmazlık Çözüm Sertifikası, WTI ve Bern Üniversitesi'nden Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Sertifikası, Köln Üniversitesi'nden Uluslararası Ticari Tahkim Sertifikası ve WIPO'dan İleri Tahkim ve Arabuluculuk Eğitim Sertifikası almıştır. Sayın Eskişörük, Georgetown Üniversitesi ve Köln Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi, Harvard Üniversitesi'nde ve Oslo Üniversitesi Özel Hukuk Araştırmaları Enstitüsü'nde Hukuk Araştırmaları yapmıştır. Uluslararası uyuşmazlık çözümleri hakkında bir çok kitap, makale ve sunumları bulunmaktadır.

Doç. Dr. İstemi BERK

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi
İngilizce İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümü'nden 2007 yılında mezun olan Doç. Dr. İstemi Berk 2010 yılında İzmir Ekonomi Üniversitesinde Finans Ekonomisi alanında yüksek lisans ve 2014 yılında ise Almanya Köln Üniversitesinde Enerji Ekonomisi alanında doktora derecelerini tamamlamıştır. 2015 yılından beri Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İngilizce İktisat Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapan İstemi Berk 29 Mayıs 2020 tarihinde mikro iktisat alanında doçentlik ünvanı almaya hak kazanmıştır.

Enerji ekonomisi, enerji piyasaları, sürdürülebilir ekonomik büyüme, sanayide enerji verimliliği gibi alanlarda uluslararası ve ulusal birçok yayını ve proje çalışmaları bulunan Doç. Dr. İstemi Berk, Ağustos 2021'den beri Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'ne Avrupa Yeşil Mutabakatı, Döngüsel Ekonomi Süreçleri ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması başta olmak üzere sanayide sürdürülebilirlik konularında danışmanlık yapmaktadır.

İZMİR DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

1982 yılında kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), günümüzde bünyesindeki 18 Fakülte, 10 Enstitü, 2 Yüksekokul, 1 Konservatuar, 6 Meslek Yüksekokulu, 1 Uygulama ve Araştırma Hastanesi ve toplam 50 Uygulama ve Araştırma Merkezi ile bilimsel araştırma ve yükseköğretim görevini sürdürmektedir. 2021-2022 Akademik yılı itibarıyla 3.248'i akademik ve 5.140'i ise idari olmak üzere toplam 8.388 personeli ile toplamda 66.571 öğrenciye eğitim vermektedir.

DEÜ İşletme Fakültesi ise 1992 yılında, Ege ve çevre bölgelerin alanında uluslararası tanınırlığa sahip, İngilizce eğitim veren yükseköğretim kurumu ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulmuştur. İlk olarak İşletme, İktisat ve Uluslararası İlişkiler bölümleri ile kurulan fakültede günümüzde Turizm İşletmeciliği ve Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret bölümleri ile birlikte toplam beş bölüm faaliyet göstermektedir.

İşletme Fakültesi akademik kadrosu 29 Profesör, 20 Doçent, 14 Doktor Öğretim Üyesi, 6 Öğretim Görevlisi ve 26 Araştırma Görevlisi olmak üzere toplam 95 tam zamanlı öğretim elemanından oluşmaktadır. Bu akademik kadronun % 25'i lisansüstü eğitimlerini yurt dışı eğitim kurumlarında tamamlamış, neredeyse tamamı lisans ve/veya lisansüstü derecelerini İngilizce eğitim veren kurumlardan almışlardır.

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) kuruluşundan itibaren çevre alanında gelişmeye verdiği önemi, kurduğu ilk dört disiplinlerarası alan içinde Çevre Mühendisliği programına yer vererek vurgulamıştır.

Çevre Mühendisliği Yüksek Lisans programı 1997 yılından bu yana araştırmacılar yetiştirmektedir. Çevre Bilimi ve Mühendisliği Doktora programı 2014 yılında oluşturulmuş olup Bahar-2015 döneminde öğrenci almaya başlamıştır. Ayrıca 2019 yılı itibari ile de Çevre Mühendisliği Lisans programı öğrenci alımlarına başlamıştır.

İYTE Çevre Mühendisliği kirleticilerin çevresel ortamlara (hava, su, toprak) salımı, bu ortamlardaki düzeylerinin belirlenmesi, ortamlar içinde ve arasında taşınımı ve akıbeti, kirleticilerin uzaklaştırılması veya yok edilmesi ve hava, su, toprak ile birlikte doğal kaynaklarının en iyi biçimde kullanılabilmesi alanlarında faaliyet gösterir.

Bu olaylar üzerinde etkili değişkenleri ve bunların arasındaki ilişkileri inceler. İnsanların ve ekosistemlerin kirleticilere maruziyetlerini ve bundan kaynaklanan sağlık riski düzeylerini belirlemek, sonrasında tedbir alınması gerekli konularda daha iyi ölçme/örnekleme teknikleri ve uzaklaştırma/artma yöntemleri geliştirmek ile çevresel standartların oluşturulması temel amaçlarıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali KÜÇÜKER

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Lisans derecesini 2007 yılında Kocaeli Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nden alan Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Küçükler, yüksek lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü'nden 2011 yılında almıştır. Doktora derecesini ise 2017 yılında Hamburg Teknik Üniversitesi (TUHH) Çevre Teknolojileri ve Enerji Ekonomisi Enstitüsü'nden almıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Küçükler 2007-2011 arasında Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü'nde araştırmacı olarak çalıştıktan sonra, 2011-2018 yılları arasında Hamburg Teknik Üniversitesi'nde uzman araştırmacı olarak görev almıştır. TUHH bünyesinde birçok uluslararası projede, proje yöneticisi ve uzman araştırmacı olarak çalışmalarını sürdürmüştür. 2018 yılında yurda geri dönüş yaparak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak 2 yıl çalışmıştır. Şubat 2021'den bu yana ise İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Çevre Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Küçükler'in başlıca akademik çalışma konuları: atıklardan hammadde ve enerji temini, döngüsel ekonomi, endüstriyel simbiyoz, atık kaynakların yönetimi ve alg biyoteknolojisi. Ayrıca, çevre teknolojileri, çevre ekolojisi ve enerji ekonomisi üzerinde çalışan Dr. Öğr. Üyesi Küçükler'in Web of Science veri tabanına endekslili uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış 16 makalesi bulunup bu yayınlara 620'den fazla atıf yapılmıştır.

Arş. Gör. İsmail Yiğit SEÇKİN

Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nden 2013 yılında mezun olmuştur.

Türkiye'de ve yurtdışında projeler gerçekleştiren iki farklı şirkette çevre mühendisi olarak çalışmıştır.

Bu süreçte, suyun yeniden kullanımı, şehir atıksu arıtma tesislerinin işletilmesi ve enerji geri kazanımı alanlarında tecrübeler edinmiştir.

2016 yılında Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başlamıştır.

2017 yılında endüstriyel atıksuların arıtılması üzerine yaptığı tezini başarıyla tamamlayarak yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır.

Halen aynı üniversitede doktora eğitimini sürdüren İsmail Yiğit SEÇKİN, atıklardan geri kazanım üzerine çalışmalarına devam etmektedir.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Ülkemizde tarımsal uygulamalar ve endüstrileşme açısından önemli bir yer teşkil eden Çukurova Bölgesi'nde bu hususların, önem ve hassasiyetine yönelik olarak 1992 yılında kurulmuştur.

Vizyonu; Yurtiçi ve yurt dışında bulunan saygın kurumlar arasında yer alan, özgün bilimsel araştırmaların yapıldığı, insana, ekosisteme ve çevreye duyarlı, sektörde tercih edilen nitelikli ve çağdaş çevre mühendisleri yetiştirebilen bir bölüm olmaktır.

Misyonu; çağdaş, milli değerlere sahip, canlı yaşamına ve çevreye duyarlı, doğal kaynakların en iyi biçimde kullanılmasını sağlayan, çevre sorunlarına nitelikli ve analitik çözümler üretebilen, çevre kalitesi ve halkın sağlığına yönelik tesisler tasarlayabilen, kurabilen ve işletebilen, kendine güvenen, yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinmiş, sorgulayan, gelişimlere açık, iletişimi güçlü, zor koşullar altında sorun çözen, ülkemizi ulusal ve uluslararası çalışmalar yaparak temsil edecek çevre mühendisleri yetiştirmektir.

Bölümü kuruluşundan bu yana büyük ölçüde alt yapı ihtiyaçlarını tamamlayarak, nitelikli çevre mühendislerinin yetiştirilmesi, bilimsel araştırma projeleri, bölge halkı, sanayicisi ve çiftçisinin çevre ile ilgili problemleri gibi konulardaki çalışmalarını geliştirilmesine hızla devam etmektedir.

5 OCAK GAZETESİ

'İşimiz gücümüz Adana' sloganıyla çalışan ve buram buram Adana kokan bir gazete. Tam 23 yıl önce yayın hayatına başlamıştır. Objektif bakış açısını hiçbir kesime taraf olmadan basın ahlak ve ilkelerinden taviz vermeden sadece habercilik adına ve sadece Adana adına gazetecilik yapan bir kurumdur. Kalitesi ciddiyeti ve kurumsal kimliği, 25 kişilik dev yazar kadrosu, haberciliğin heyecanını her yeni günde daha taze bir şekilde yaşayan haber merkezi, Adana'da sporun gündemini belirleyen spor ekibi, aktüelden sivil toplum örgütlerine kadar uzanan halkla ilişkileri ve renkli gece hayatının en güzide mekanlarını haber ve fotoğraflarıyla okurlarına ulaştıran Adana'nın gazetesi 5 Ocak.

5 Ocak gazetesi, yayın anlayışını yerel dinamiklerin yanı sıra Ankara röportajlarıyla da Torosları aşır siyasetin kalbinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ve siyasi partilerimizin genel merkezlerinde yaptığı birbirinden çarpıcı haber ve röportajlarıyla Adana adına taçlandırmaya odaklanmıştır.

Şehrin akil adamları, yöneticileri ve önemli isimlerini 25 kişilik dev yazar kadrosuyla kentten en nezihten mekanlarında ağırlayan 5 Ocak, yaklaşık 4 saatlik bir zaman diliminde beyin fırtınası estiriyor. Artık bir Adana geleneği haline gelen kahvaltılı sofralarında kentten siyasi iktisadi ve sosyal konularında yaşanan sorunlar ve çözümleriyle ilgili, çok önemli gündem maddeleri oluşuyor ve gelişme odaklı birçok ciddi veriler, 5 Ocak sayfalarında okurlarına yansıyor.

5 Ocak, kentten nabzını tutan siyasi röportajlarıyla, birçok gündem maddesini tartışmaya açıyor. Kentten her alanında var olma iddiasını ortaya koyan 5 Ocak sadece yerel siyasi röportajlarıyla değil, çok farklı alanlarda birbirinden farklı sosyal içerikli isimlerle yapmış olduğu röportajlarla, okurlarının ilgisine mazhar oluyor.

Hızlı, öngörülü, istihbarat ağı geniş, kentlilik bilinciyle yoğrulmuş dinamik haber merkeziyle, birbirinden çarpıcı kentsel sorunları çok özel fotoğrafları ve kendisine başvuru isimlerin görüşleriyle birlikte 5 Ocak, Adana'nın sorun haritasını çıkarıp çözüm odaklı yayınlarıyla da her geçen gün gerçek bir Adanalı olmanın ruhunu yansıtıyor.

5 Ocak, Adana'da sporun ve sporunun her alanda yanında olma adına şehrin en önemli spor adamlarını kadrosunda barındırıyor.

Sefa SAYGIDEĞER

5 Ocak Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

27 Ocak 1976 yılında Adana doğdu, İlk, orta ve lise öğrenimini Adana'da tamamladı. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi okudu. Basın mesleğine 1992 yılında Adana'nın ilk yerel televizyonu olan Kanal A TV'de haber kameramanı-muhabir olarak göreve başladı. Askerlik görevini Bingöl Kışla'da Jandarma Komando Üstün Başarı Belgesi ile taçlandırarak ifa etti. Askerlik sonrası Adana'da yayın yapan Küpeli TV'de stüdyo yönetmeni olarak göreve başladı. Daha sonra Çukurova TV'nin kurucu kadrosunda yer aldı.

Çukurova Televizyonu'nun haber, spor ve teknik birimlerinde görevler aldı. Bu arada ajans01.com haber sitesinin imtiyaz sahipliği ve editörlük görevini de aynı anda yürüttü. Daha sonra Adana'da uydudan yayın yapan Koza TV'de kurucu teknik müdür görevini üstlendi. Daha sonra Kent Gazetesi ve Adana Güney Haber Gazetesi'nde düzeltmen, editör ve muhabir olarak çalıştı. Bu görevinin ardından Adana 5 Ocak Gazetesi'nde sırasıyla muhabirlik, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve halen devam etmekte olduğu Genel Yayın Yönetmenliği görevini üstlendi.

2016 yılında Çukurova Gazeteciler Cemiyeti (ÇGC) Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi. 2019 yılında yapılan olağan genel kurulda genel kurul üyelerinin teveccühü ile en çok oy alan yönetim kurulu üyesi oldu. ÇGC Genel Sekreteri görevine seçildi. Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Üst Kurul Delegatesi. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Üyesi, Çözüm Ortak Ol Derneği Onursal üyesi. Çeşitli kurumlardan röportaj ve haber dallarında ödülleri bulunmakla birlikte Türkiye Spor Yazarları ve Spor Kulübü Derneği (TSYD) ve Adana Demirspor kongre üyesidir. Bu arada Adana Klasik Otomobil Kulübü kuruculuğu, Türkiye Avcılık Atıcılık Federasyonu ferdi lisanslı trap sporcusu olmakla birlikte, Çukurova İletişim Derneği'nde başkanlık görevini 10 yıl boyunca yürüttü. Basın Kartı sahibi olup evli ve 2 çocuk babasıdır.

Dr. A. Özgür POLAT

Solvaytech Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti. Kurucusu

Gaziantep Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünden 2009 yılında mezun olan Dr. A. Özgür POLAT, yüksek lisans derecesini Mersin Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve doktora derecesini Çukurova Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliğinden almıştır.

Dr. Polat, Çukurova Üniversitesi Teknokent içerisinde yer alan Solvaytech bünyesinde, L6e sınıfı elektrikli araç çalışması ile Avrupa Birliği Horizon Europe çerçevesinde yer alacak sürdürülebilir yeşil bir gelecek için Akıllı Şehirler ve Akıllı Ulaşım projeleri yürütmektedir. Dr. POLAT, TÜBİTAK TEYDEB desteği ile elektrikli/hibrit elektrikli araç şarj sistemleri için ARGE çalışmaları yürütmektedir.

Akademik çalışmalarına Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünde Öğretim Elemanı olarak devam etmektedir.

Daha iyi bir gelecek için çalışan Çözüm Ortakları Derneği'nde Bilim ve Teknoloji Koordinatörü olarak görev almaktadır.

SOLVAYTECH

**SOLVAYTECH MÜHENDİSLİK SAN.
TİC. LTD. ŞTİ.**

KOSGEB Ar-Ge İnovasyon desteklerinden faydalanarak kurulan ve Çukurova Üniversitesi Teknokent'te faaliyet gösteren Solvaytech, elektrikli araç ve araç bileşenlerinin tasarımı/üretimi konularında araştırmalar yürüten genç ve dinamik bir Ar-Ge ve İnovasyon firmasıdır.

Solvaytech Firması olarak Çukurova Teknokent içerisinde www.bizimcizgimiz.com sloganıyla şehir içi ulaşım çözümü olarak L6e sınıfı bir elektrikli araç geliştirilmektedir. Bu araç için Batarya Yönetim Sistemi, DC/DC Dönüştürücü, merkezi kontrolcü, şase, kabuk ve diğer alt sistemlerin tasarımı ve üretimi yerli imkanlarla gerçekleştirilmiştir. Yakın zamanda aracın trafiğe çıkabilmesi için tip onayı hazırlıkları başlayacaktır.

Solvaytech'in elektrikli araçlar konusunda çalışmaları;

TÜBİTAK tarafından desteklenen 6.6kW Onboard-Charger ve Avrupa Ortaklı EVSE projesi ile devam etmektedir. Akıllı Şehirler ve Akıllı Ulaşım altyapısını Horizon Europe çerçevesinde Elektrikli Araçlar konusunda desteklemek için Akıllı Park Sistemi ve Kablosuz Şarj İstasyonu proje hazırlığı devam etmektedir.

TÜRKİYE
KOJENERASYON
VE TEMİZ ENERJİ
TEKNOLOJİLERİ
DERNEĞİ
1998

ADANA HACI SABANCI ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (AOSB)

Kojenerasyon Derneği, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel döneminde dernek isminin başına "Türkiye" eklenerek "Türkiye Kojenerasyon Derneği" olmuştur.

2010 yılı Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan tüzük değişikliği ile derneğin ismi Türkiye Kojenerasyon ve Temiz Enerji Teknolojileri Derneği (TÜRKOTED) olarak değiştirilmiştir ve uzun süre faaliyetlerine bu ad altında devam etmiştir.

22 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan tüzük değişikliği ile dernek Türkçe ismi Türkiye Kojenerasyon Derneği, İngilizce ismi Turkish Cogeneration Association, kısa ismi Cogen-Turk olarak değişerek faaliyetlerine bu ad altında devam etme karar almıştır.

Hamdi HOPLAMAZ

Türkiye Kojenerasyon Derneği Adana
Bölge Temsilcisi

1966 yılında Adana'da doğan Hamdi Hoplamaz, 1989 yılında Erciyes Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur.

Mühendislik hayatına Başer Tekstil'de Makine Enerji Müdürü olarak başlayan Hoplamaz, 1998 yılında Barış Teknolojik Tesisat Sistemleri'ne kurucu ortak olarak katılmıştır.

1990-1994 yılları arasında Makine Mühendisleri Odası'nda yönetim kurulu üyeliği yapmıştır.

Barış Teknolojik Tesisat Sistemleri'nde satış ve pazarlamadan sorumlu ortak olarak devam eden Hamdi Hoplamaz, evli ve 3 çocuk babasıdır.

Ersin AKPINAR

AOSB Bölge Müdürü

“Hedef Yeşil Endüstri Bölgesi”

Yeşil OSB'ler ve bölge müdürlüğümüzün bu konuda yaptığı çalışmalardan bahsedilen konuşmada; eylem planında ilk hedef olarak Yeşil OSB ve yeşil endüstri bölgeleri için sertifikasyon sisteminin kurulması ve OSB kanunu çalışmalarının başladığı aktarılmıştır.

Organize Sanayi Bölgelerinde Yeşil OSB kavramının yoğunlaşması için taslak çalışma hazırlanmıştır.

Bu çalışmaya göre OSB'ler su, enerji verimliliği, istihdam yaratma kabiliyeti, endüstriyel simbiyoz, sürdürülebilir altyapı vb. kavramları kullanılarak sistem hazırlanmaya başlanmıştır. AOSB olarak konuya ilişkin görüşlerimiz Bakanlığa bildirilmiştir.

“AR-GE çalışmaları ve Yatırımlarımızla AYM için belirlediğimiz yol haritası ile çalışmaya devam ediyoruz”

• Endüstriyel ekonomide üretim, kullanım ve imha süreci yerine 'dönüşümü ve yeniden dönüşümü esas almayı' ifade eden dögüsel ekonomiye ayak uyduran ve bu yönde çeşitli projeleri hayata geçiren yenilikçi bir Organize Sanayi Bölgesi olarak; sanayicilerimize sunduğumuz sorunsuz üretim imkanlarının yanı sıra 'yeşil adımlar' atıyor ve bu konuda sanayicilerimize önderlik ediyoruz. Çünkü günümüz dünyasında karlılığın atık kaynaklarından mümkün olduğu kadar yeni kaynaklara dönüşebilmesiyle ölçülmeye başlamıştır.

• Tıpkı karlılık gibi ekonomik büyüme de artık sadece finansal verilerle ölçülmekte, daha adil, kapsayıcı ve sürdürülebilir stratejiler; ekolojik ayak izi daha az olan yatırımlar önem kazanmaktadır.

• Rekabet gücünün artırılması, Ar-Ge, patent ve ileri teknoloji sektörlerinde ilerlenmesi, üretimde yerli katma değerinin yükseltilmesi, sürdürülebilir üretime imkan veren yüksek teknoloji ürün desenine geçilmesi ülkemiz ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır.

• 2017 yılında yapılan Yeşil Mutabakat konuşmalarının başlamasıyla AOSB'nin de içinde bulunduğu 7 organize sanayi bölgesi seçilerek pilot Yeşil OSB çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında bazı firmaların mevcut durum analizi yapılarak enerji verimliliği çalışmaları hız kazanmıştır. Projenin ilk dönemlerinde yaptırım kararları net olmadığı için konu üzerine yoğunlaşmak mümkün olmamıştır.

• Yeşil OSB kapsamında belirlenen yol haritası üzerinden bir süreç yürütülerek OSB'lerin daha sürdürülebilir bir yapıya ulaşması hedeflenmiştir. Bizlerde OSB olarak süreçlerin içinde aktif olarak yer almak ve firmalar ile birlikte yol almak niyetindeyiz.

• STB bünyesinde bu amaçlara hizmet etmek için kurulan Koordinasyon birimi kurum/kuruluş arası iletişimi sağlamayı hedeflerken, OSB'lerin konuya hazırlanması için çalışmalar yürütmektedir. Dünya Bankası'nın finanse ettiği STB'nin yürütücülüğünü yaptığı OSB kredilendirme projesi kapsamında verilecek olan yeşil altyapı destekleri bu alanda gelişme sağlayan OSB'ler için önem taşımaktadır. Bu çalışmalara bakıldığında doğru noktalara değinildiği ve ilerleme kaydedileceği aşıkardır.

• AOSB'nin ise Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde yapılan önemli çalışmaları mevcuttur. AYM Pilot proje başta olmak üzere, enerji verimliliği için TEVMOT projesine pilot OSB olarak dahil olan bölgemiz, en çok motor değiştiren bölge olarak projenin devamlılığını lider olarak devam ettirmektedir.

• Enerji verimliliği kapsamında firmaların ölçümleri yapılarak raporlama yapılmakta ve iyileştirme önerilerinde bulunulmaktadır, firmalara yönelik Ar-Ge çalışmaları kapsamında firmaların kendini geliştirmeleri AYM süreçlerine uyum sağlama hususunda faydalı olacaktır. Bunların yanı sıra GES projelerini bölgemiz tarafından desteklenmekte ve GES yatırımlarını kendimiz de kullanma suyu tesisimizde yapmış olup enerji ihtiyacımızı solar enerjiden karşılamaktayız.

“ Üniversite-Sanayi işbirliğini merkeze alan yaklaşımla sürdürülebilirlik süreçlerine uyum çalışmaları yapıyoruz”

• Atık su arıtma tesislerimizi iyileştirmekte, kapasite artırımını öncelik olarak değerlendirilse de tercih edilen kullanılan motorlar düşünüldüğün de enerji tüketiminde %20 verimlilik sağlandığı söylemek mümkündür. Bu arıtma, geri kazanım olarak yeşil mutabakat sürecine destek vermektedir.

• Temmuz ayında gerçekleştirmiş olduğumuz çalıştay sonucunda elde ettiğimiz çıktılara kısaca değinmek gerekirse sürdürülebilirliği merkezine alan bir organize sanayi bölgesi olma yolunda AOSB'yi enerji tüketimi, su tüketimi, atık su tüketimi, karbon emisyonu gibi verilerin sistematik bir şekilde izlenebilmesi için bir veri tabanı hazırlamak istemekteyiz.

• Oluşturulacak veri tabanı ile birlikte OSB'nin sürdürülebilirlik verilerinin tarihsel gelişimi analiz edilerek gelecek tahminler bulunulabilecek ve bu gelecek tahminlerle beraber oluşacak karbon emisyon miktarları ve alınması gereken önlemler önceden belirlenip hızlı bir şekilde aksiyon almaya çalışılacaktır.

• Diğer taraftan firmaların dış ticaret hacmini ve maliyet yapısının SKDM başta olmak üzere tüm Avrupa Yeşil Mutabakat sürecinden nasıl etkileneceği ile ilgili tahmin ve modelleme çalışmaları yapmak istemekteyiz.

• Firmaların AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT başta olmak üzere tüm sürdürülebilirlik süreçlerine uyum çalışmalarında Ar-Ge faaliyetlerinin ve yenilikçi süreçlerin hayata geçirilmesi için firmalar ile Üniversite-Sanayi işbirliğini merkeze alan ortak projeler yürüterek Çukurova bölgesinin ve ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasına fayda sağlamak olarak belirlediğimiz çıktılar olacaktır.

• Yeşil Mutabakat sürecinde proje çalışması kapsamında 22 firmanın verileri analiz edildi, veriler aynı zamanda kamu kuruluşlarının ilgili veri tabanlarıyla karşılaştırmak suretiyle eksikleri tespit edilmektedir.

• Bu kapsamda bir TÜBİTAK projesi ile taahhüdümüzü planlıyoruz. Şuana kadar aslında bakarsanız, GES sistemi ile birlikte 71.5 MW olduğunu, 35 MW'lık bir başvuru sürecimiz olduğunu, atık su tesisindeki iyileştirme çalışmalarımızla 20 milyon TL'lik bir yatırımla 90 bin metre küp su artırdığımızı ve hep devasa yatırımlar gerçekleştirmiş olduğumuzu söyleyebiliriz.

• Bundan sonraki süreçte ise hedefimiz daha verimli ve uzun vadede doğaya zarar vermeyecek, doğayla uyumlu olan ve sanayicilerimize katkı sunan çalışmalar yürütmek olacaktır.

Prof. Dr. Volkan Ş. EDİGER

Kadir Has Üniversitesi Cesd
(Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama
ve Araştırma Merkezi) Koordinatörü

“ Çevresel Sürdürülebilirlik ve Eko-Endüstriyel Parkı”

Sürdürülebilirlik kavramının başlangıcı ile üçüncü milenyum girerken oluşturulan milenyum kalkınma hedeflerinin önemli öğeleri arasında yer alan çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, bu kapsamda bir adım olsa da; sonrasında sürdürülebilir kalkınma rehberinin kabul edildiği tarihe kadar (2015 Eylül) aktif bir çalışma olmamıştır. Fakat bu rehber ile birlikte etkin olabilecek çalışmaların başlangıcı yapılmıştır.

Ekim ayında hemen ardından Paris Anlaşması imzalanmıştır. 2015 yılına kadar yapılan çalışmaların başarısız olduğu ve bunun getireceği tehlikeleri açıklamış ve arkasından 2019'da AYM açıklanarak yasa haline gelmiştir.

“Fit For 55 (2030 Yılına Kadar Emisyon Net %55 Azaltılacak)”

• Temel öge, yeni bir ekonomik modelin Avrupa'dan başlayarak dünyaya yayılması, bu modelin en önemli 3 ögesinden ilki emisyonların azaltılarak sıfırlanması, ikincisi temiz, güvenilir ve satın alma gücü için de insanların alabileceği enerji, diğeri ise sürdürülebilir ulaşım bu çalışma kapsamında döngüsel ekonomiye 3 katkı sağlamıştır ve bizim projemizin temeli de bu 3 kavrama dayanmaktadır:

14 Temmuz 2021 da “Fit For 55” açıklandı. AYM'nin ilk uygulamaya koyduğu bu programa göre 2030'a kadar emisyonun net %55 azaltılması gerektiği belirtildi. Birçok araştırmacı bu oranın yeterli olmadığı, asıl hedefin 1.5 derece olması gerektiğini ve 1.5 derece olması için de % 65'lik bir azaltım olması gerektiği konusunda hemfikirlerdir. Karbon fiyatlandırma sistemleri ile karbon ticareti yaparak bir nevi emisyon oranı yüksek olanları cezalandırma sistemi getirilmiştir.

• Sürdürülebilir kalkınma uygulamaları içinde 4 ana kavram bulunmaktadır.

• Sürdürülebilir Kalkınma: Kaynakların verimli kullanıldığı, aşırı tüketimin önlenildiği, bir kaynağın bir yerden alınarak başka bir yere transferi ile kullanım sürelerinin artırıldığı, işbirliği yapıldığı enerjinin verimli kullanıldığı yenilenebilir ağırlıklı bir sisteme geçmektir.

• Döngüsel Ekonomi: Her şeyin döngüsel olduğunu, üret at stratejisinin artık yürümeyeceğini, üret at yerine ürettikten sonra çıkan ürünü tekrar tekrar kullanarak o maddenin kullanım süresinin artırılarak doğadan temin edilen kaynakların kullanımını azaltmayı hedeflemektedir.

• Eko-Endüstriyel Parkı: Döngüsel ekonomi uygulamalarının ilk olarak endüstrilerde başlatılması karar alınmış ve endüstrilerde yapılan çalışmalar ifade etmektedir.

• Endüstriyel Simbiyoz: Bir atığın çöpe atılmayıp farklı bir proste hammadde olarak kullanılması olarak özetlenebilmektedir. Bizlerde yaptığımız çalışmaları yürütürken bu 4 ana prensip üzerinden ilerlemekteyiz.

“Türkiye için AYM önemi ve Emisyona göre vergi”

• Küresel anlamda yapılan çalışmaların hemen arkasına bir aksiyon planı hazırlanmış fakat bunlara uyum sağlanmadan projelerin geneli rafa kalkmıştır. Artık bu hızlı yapılan çalışmaların kalıcılığının sağlanması gerekmektedir. En büyük ihracat rotamızın AB olması nedeniyle emisyon miktarlarına göre vergilendirme bizler için çok önemli hale gelmiştir ve hızlı olmamız gerektiği ortaya çıkmıştır.

• Ülkemizin bu regülasyonlara yönelik olarak hazırladığı Cumhurbaşkanlığı genelgesi, Ticaret Bakanlığı Yeşil Mutabakat Eylem Planı, Orta Vadeli Program (2022-2024 arası), Paris Anlaşması'nın TBMM de onaylanması, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın isim değişikliği bu anlamda yapılan çalışmalar olarak sıralanmıştır.

• Döngüsel ekonomi faaliyetinin de ülkemizdeki tarihten bahsederek AOSB'de yapılan "AYM çerçevesinden AOSB'nin eko-endüstriyel parka dönüştürülmesi amacıyla döngüsel ekonomi ve simbiyozun geliştirilmesi" başlıklı TÜBİTAK 1005 projesi olarak sunulacaktır.

• AYM pilot çalışmasının kapsamından ve ülkemizdeki bu alanda çalışmalar için taşıdığı önem aşikardır.

• Pilot çalışmaya dahil olan firmalar ilklerden biri haline gelmiştir ve bunun büyük bir avantaj olduğu bilinmelidir. Bu çalışmanın önce firmalar daha sonra bölge için uygulamasının ve daha ilerisi Türkiye geneli uyarlamaya müsait olduğunu açıkça görülmektedir.

Av. Semih GÖKAYAZ
Adana Baro Başkanı

“ Proje Destek Ofisi, Adana için büyük işler yapıyor ”

Proje Destek Ofisi'nin Adana için büyük işler yaptığını ve kamuoyu tarafından bilinmesinin, Adana'da da iyi işler yapıldığının bilinmesi açısından önemlidir. Adana'da hep olumsuzluğu konuşulmakta olup iyi şeyler arka planda kalmaktadır. Artık bunlarında gündemde yer almasının zamanı gelmiştir. Her dönem farklı konuların gündemin üst kısımlarına yerleştiği ve genel üzerinde oluşan hassasiyetin hukuka da yansıdığı aşikar. Çevre hukuku ülke ve dünyanın içinde bulunduğu zaman itibarıyla ilgilendiği bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır ve önümüzdeki yıllarda bu konuda daha çok çalışılacağı ön görülebilir bir durumdur. Konunun küresel boyutu mevcut olup küresel yönden atakların yapılması ve ülkelerin birbirlerine olumlu baskıların yapılması gereklidir.

“ AYM için yapılan dayatmalar aslında birbirimizi, ülkemizi, dünyamızı geliştirecek unsurlar olacaktır ”

AYM için yapılan dayatmalar aslında birbirimizi, ülkemizi, dünyamızı geliştirecek unsurlar olacaktır. Bu alanda Çevre hukukuna hâkim ilkelerin bilinmesi gerekmektedir ve bunlar şu şekilde açıklanabilir:

- **Kirlenen Öder İlkesi:** çevresel zarara neden olan kişi ve kurumlara, yol açılan zararlara ilişkin bedelin ödenmesidir. Kirlenen Öder İlkesi, kirlenene sebep oldukları kirlilikte mücadelenin bedelinin ödenmesinin yanı sıra çevresel zarara neden olan kişileri bu zararları azaltmaya ve daha az zarara neden olacak yöntemler bulmaya da teşvik etmektedir.
- **İhtiyat İlkesi:** faaliyetin çevre açısından olumsuz sonuçlar yaratabileceği şüphesi olması durumunda bilimsel kanıt oluşması beklenmeden önleyici tedbirlerin alınmasıdır. Önceden görülmeyen aksiliklere karşı bir yatırım ya da sigorta rolüne sahip olduğu gibi, şimdiki kaynakların korunmasını, gelecek kuşaklar adına saklayarak ekolojik yaklaşımı dikkate almış olmaktadır.

- **Önceden önleme ilkesi:** Bir bakıma ihtiyat ilkesinin çekirdeğini oluşturmaktadır. Korumak tedavi etmekten iyidir şeklinde özetlenebilecek düşünceye dayanmaktadır. İlgili yetkili makamlar çevre sorunları henüz ortaya çıkmadan harekete geçmeli ve çevresel tehlikeleri bertaraf etmelidir düşüncesi benimsenmiştir. Çevre sorunlarının ortaya çıkmasından önce alınacak önlemler, bu sorunların ortaya çıkmasından sonra önlem alınmasından daha akılcı ve ekonomiktir anlayışı üzerine kurulmuştur.

- **Entegrasyon İlkesi(bütünleyicilik ilkesi):** Adından da anlaşılacağı üzere çevre korumanın ülkenin diğer politikaları ve diğer sektörel faaliyetleri ile uyumlu hale getirilmesidir. Diğer bir deyişle diğer politikalar saptanırken veya sektörel planlamaları yapılırken çevre korumanın gereklerini dikkate alması, diğer politikaları buna göre revize edilmesi ve çevre politikası ile uyumlaştırılması anlamına gelmektedir. 2 başlık altında ele alınır: dış entegrasyon ve iç entegrasyon. Dış entegrasyon çevre koruma gereklerinin diğer politika alanlarını şekillenmesi, yürütülmesinde dikkate alınmasını öngörmekte iken çevre hukukunun kendi içinde olması gereken uyum ise iç entegrasyon olarak adlandırılır.

“Doğanın gerektirdiğini yapmak hem özel sektör hem kamu sektörü hem de toplum olarak bilinçlenme ve hukuksal süreçlere hâkim olma ile gerçekleşecektir.”

Katılım ilkesi: en önemli ilkelerdendir. Çevresel kararların demokratik meşruiyeti ve etkinliği artırmanın yanı sıra halka idari kararların alınması ve yürütülmesi sürecinde denetim imkânı sağlamakta, devlet idaresinden şeffaflığı artırmakta ve idari kararların yerel koşulların göz önünde bulundurulmasıyla alınmasını sağlamaktadır.

Çevre sorunları, nedenleri ve sonuçları açısından insan ve onun kurduğu sistem ile doğrudan ilintilidir. Bütün bunlar ile birlikte bu sürecin üstesinden geleceğimiz ve hızlı şekilde adapte olabileceğimiz aşikardır ve doğanın gerektirdiğini yapmak hem özel sektör hem kamu sektörü hem de toplum olarak bilinçlenme ve hukuksal süreçlere hâkim olma ile gerçekleşecektir.

Arş. Gör. Av. Özge DEMİRDELEN
ÇOLDER Yönetim Kurulu Başkanı

ÇOLDER'den “Dört Mevsim Eylem Planı”

ÇOLDER her sene tema belirlemekte ve bu tema çerçevesinde faaliyetlerine devam etmekte olan bir deremektir. Bu sene “dünya eski haline dönsün gelecek nesle ve doğaya saygı” sloganı ile ilk adım “Dört mevsim eylem planı” ile atılmıştır.

Farklı projelerle desteklenen bu tema bu çalıştay ile devam etmektedir.

“Filtrelemesini düzgün yapmayan bir fabrika yalnızca bölgeyi değil ulusu, dünyayı ve geleceği etkilemektedir.”

- Sorunların çözümünde, uyum sürecinin gerçekleştirilmesinde ve sorunsuz olarak tüm faaliyetleri yerine getirebilmek için gerekli olan işbirliği, güzel paydaşlıklar ve alınan sorumluluklar, yükümlülükleri paylaşırken doğru roller üstlenebilmektir. Bu durum bireyler bazında böyle iken devletler açısından da büyük önem taşımaktadır.
- Çevre sorunları gibi etkeni bol ve bağımsız aslında bir-biriyle çok yakından ilgili sorunlar ile devletler bir yere kadar baş ederek çözüm bulabilmektedir.
- Bir devlet açısından kaynak olsa da yeterli çözümü tam anlamıyla sağlayabilmesi mümkün değildir iklim sorunu da böyledir ve sınır ötesi evrenin genelini ilgilendiren bir husustur.
- Devletler artık ayrı ayrı mücadele verme noktasından ziyade küresel işbirliği ile hareket etmeli ve bütünsel sonuçlara varmalıdır.
- Filtrelemesini düzgün yapmayan bir fabrika yalnızca bölgeyi değil ulusu, dünyayı ve geleceği etkilemektedir. Bu yönüyle sorun, bölgesel ya da ulusal olmaktan çıkmaktadır.
- Devletlerin temsiliyeti uluslar arası birçok örgüte baktığımızda kendi faaliyet alanlarının ilgilendirdiği için çevre konusunda girişimlerde bulunmaktadır.
- Bugüne kadar yapılan sürdürülebilir gelişme ile ilgili çalışmalar konunun ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmalar iki temel konuyu kapsamaktadır.
- Bunlar sürdürülebilirlik ile kirlenmedir. Burada sürdürülebilir bazında değerlendirme yaptığımızda bu kavram aslında bir yönü ile ekonomik gelişme ile de ilişkidir.

“Yeşil Mutabakat Eylem Planı İçin İlk Adım Mevzuatsal Çalışmalar Olacaktır”

• Yeşil Mutabakat ile ilgili olarak Resmi Gazetede, ülkemizin uluslararası ticaret üzerinde son yıllarda ivme kazanan iklim değişikliği ile mücadele politikalarının adaptasyonunu sağlamayı hedefleyen ve ihracattaki rekabetçiliğimizi güçlendirecek bir yol haritası niteliğinde olan Yeşil Mutabakat Eylem Planı yayımlanmıştır.

• Yayımlanan Eylem Planı doğrultusunda hukukçuların üstüne düşen mevzuatsal yaklaşımların oluşturulması ve bilgilendirme, bilinçlendirilmesi ile müzakere desteği ile doğru noktaya değinilmesidir. SKDM ile birlikte finansman düzeyinde verilecek krediler dahil olmak üzere atılacak adımların hepsinin ilk adımı mevzuatsal çalışmalar olacaktır. Hukuksal süreçlerin bütün süreçlerin temeli olduğu göz önünde bulundurulduğunda AYM kapsamında da öncelik bu alanda düzenleme ve çalışmaların yapılması olacaktır.

Doç. Dr. Tuğçe DEMİRDELEN

AOSB Proje Destek Ofisi Koordinatörü ve Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Müdürü

“Sanayicilerimizin Desteğiyle Pilot Proje Çalışmamız Başlatıldı”

Yeşil Mutabakat Çalıştay'ının ikincisinin gerçekleştirilmesinin nedeni firmalarımızın bize olan güveni ve katkıları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ticaret Bakanlığı Eylem Planı açıklanması ile hangi sektörlerin etkileneceği, ilk önceliğin karbondioksit hesabı olduğu ve akredite belgelerle birlikte ilerlenmesi gerektiği açıklanmıştır. Bu kapsamda Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Enerji Bakanlığı ve TSE ile istişareler devam etmektedir.

“Ulusal ve akredite bir ETS sistemine ihtiyacımız mevcut ve pilot projemiz kapsamında bakanlık nezdinde bunları da hayata geçirmeyi planlıyoruz.”

• Uyum sürecinde hızlı fakat sağlam adımlarla ilerlenmesi gerekmektedir. Ticaret Bakanlığı'nın Avrupa Yeşil Mutabakatı Eylem Planı'nda belirttiği ilk hedef veri tabanı oluşturulmasıdır. Oluşturulacak veri tabanı ile birlikte Sanayi Sicil Belgesinden alınan veriler sisteme yüklenecek ve karbondioksit sistemine eşlenerek firma bazında bir vergi çıkarılacak.

• AOSB Yeşil Mutabakat Pilot Çalışması, bu yıl itibarıyla daha aktif hale gelecek olan Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'nin geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

• AOSB Yeşil Mutabakat Pilot Proje Çalışması için verilerini paylaşan sanayicilerin desteği ile projeyi geliştirip bütün OSB'ler için uygulanabilir nitelikli yerli ve milli yazılımımız geliştirilmeye devam edilecektir.

• Döngüsel ekonomi kapsamında elde edilen veriler bu sürece uyum sağlanması açısından önemlidir. Karbon Ticareti eylem planında ikinci kısımda ve bu süreç bakanlık düzeyinde devam etmekte. Bizim projemizin içerisinde de süreçle ilgili bir paketimiz mevcut. Bu proje paketi de firmalarımızın verileri, ihrac ettikleri ürünlerin pazan olan Avrupa ülkeleri ile ilişkili olarak devam edecektir.

• ETS sisteminin hayata geçirilmesi konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde bir projede yapılan

fakat kullanılmayan aktive edilmemiş bir sistem mevcut. Kullanılmıyor olmasının temel nedeni akredite olmaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Ulusal ve akredite bir ETS sistemine ihtiyacımız mevcut ve pilot projemiz kapsamında bakanlık nezdinde bunları da hayata geçirmeyi planlıyoruz.

• Endüstriyel simbiyozu içeren ve atıkları kullan ya da kullandır diyen bu pakette atığın değerlendirilmesi, değerinin ve yerinin bilinmesi önem arz etmektedir. Bir diğer paket farkındalık yaratmak olarak karşımıza çıkmaktadır. İhracatı olan, ihracata yönelecek olan, atık bedeli yüksek olan veya enerji verimliliği düşük olan gibi farklı özellikteki 22 firmamız ile bu çalışmalar yaparak sürece katkı sağlamaktayız, fakat bu etki domino etkisi yaratmalı ve firma düzeyinde kalmamalı. Hayatımızın her anında bu farkındalığa sahip olarak devam etmemiz gerekmektedir.

• STK ve üniversiteler ile birlikte bu düşünceleri projelendirmek, sürece katkı sağlayacak önemli bir diğer başlık olacaktır. Belirlenen finansman kaynaklarının isteğine göre sosyal ya da akademik çalışmalar kapsamında ilgili kurum ile iş birliği yapmak suretiyle projede yer verilecektir.

“Büyüyen Fikirlerimiz

Firmalarımızın Öncülüğünde Devam Edecektir.”

• Yeşil projelere verilen destekler açıklanmaya başlamıştır ve 2022 itibarıyla verilen desteklerin bir çoğunluğunda yeşile uyumu kolaylaştırıcı ve yeşil özellik taşıması AYM'ye uyum sağlamayı kolaylaştırması bir ön koşul olacaktır.

• Sosyal alanlar, toplumsal cinsiyet eşitliği, eğitim durumu vb. hususlar taslak AYM planında yer almasa bile hem Yeşil OSB süreçlerinde hem de ithalatçı firmaların denetiminde bunlara önem verilmektedir. Firmaların teknolojik açıdan üretim süreçleri açısından kendilerini geliştirmesinin yanı sıra çalışan hakları, cinsiyet eşitliği, çalışanlarının kalifiye hali vb. hususlar önem arz etmektedir.

Firmaların veri paylaşması çok önemli bu projede. Yerli ve milli projenin devreye alınması ve ulusal bazda devamlılığının sağlanması hedeflenen bu projede; 22 firmanın 220 firmaya ulaşması ve katkı sağlaması çok önemlidir. Büyüyen fikirlerimiz firmalarımızın öncülüğünde devam edecektir.

Av. Arb. Dr. Serhat ESKİYÖRÜK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Danışmanı

“ Uluslararası Anlamda Sürece 193. Ülke Olarak Dahil ve Taraf Olmuş Bulunmaktayız”

Ülkemizde bu tür çalışmaların hızlanması için tetikleyici gerekmede olduğu bugüne kadar tecrübe edilmiştir. Bizler de Paris Anlaşmasının Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile birlikte yürürlüğe girmesi ile uluslararası anlamda sürece 193. ülke olarak dahil ve taraf olmuş bulunmaktayız.

İklim değişikliği ile mücadele kapsamında büyük meblağda fon ayrıldığı AB tarafından açıklanan bilgiler arasında yer almaktadır.

“ Ulusal Beyanlara İlişkin Sorumluluklarımız Mevcuttur ”

- Paris Anlaşması bağlayıcılığı ise her üye ülkenin ulusal olarak taahhüdünü ortaya çıkaracak ve 5 yıllık süreçte bu şeffaflık boyutunda bu taahhüdü yerine getirip getiremediği ortaya çıkacak.12. bendde ki ulusal kayıt sistemiyle birlikte bu süreç şeffaf şekilde ilan edilecek.
- Anlaşmayla birlikte uluslararası zarar ve ziyan mekanizmasına da atf yapılıyor. Birleşmiş Milletler ve kuruluşlarının da dahil olacağı belirtiliyor.

- 2 ve 5 yıllık hedeflerle firmaların katkısı takip edilecek. Feragat ise 3 yıl sonra mümkün olabilecek olup feragat da 1 yıllık geri çekilme sözleşmesini 1 yıl sonra gerçekleşecektir.
- Ulusal beyanlara ilişkin sorumluluklarımız mevcuttur. Bunlar bizim gibi gelişmekte olan ülkeler için zorunlu motivasyon kaynakları olarak çevre iklim emisyon değerleri anlamında kendimizi geliştirmek için zorlayıcı nitelikte olumlu gelişmeler olarak not edebiliriz.

“ 2050’ye Kadar Emisyon Sıfırlama Projesi ”

11 Aralık 2019 tarihinde başlayan AYM süreci birçok aşama ve regülasyon sonucunda oluştu. Önceki çalıştay tarihinde açıklanan “Fit For 55” paketi incelendiğinde ilk aşama 2050’ye kadar emisyon sıfırlama projesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun için ise ilk adım olarak AB, 2030 hedefini koymuş ve yüzde 55 düşürmeyi hedeflemiştir. Birçok alt paketi içeren bir paket olarak hem AB içinde yer alan sanayiciler hem de AB’ye ihracat yapan, ticaret ilişkisi içerisinde olan firmaları etkileyecek en önemli husus SKDM’dir. Temel amacı AB içinde yapılan ithalatlarda karbon sızıntısını azaltmak olan bu sistem, AB ETS sistemi 16 yıldır devam eden, AB içindeki sanayicilerin ürettikleri ürünlerin karbon içeriğinin fiyatlandırılmasıdır.

Doç. Dr. İstemi BERK

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme fakültesi
İngilizce İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

“ Bu sürece uyum sağlayamadığımız takdirde rekabet edebilirliğimizi kaybetmemiz ve pazar payımızın azalması gündeme gelecektir. ”

• 2021-2023 yılları arasında deneme fazı olacak olan SKDM, AB Emisyon Ticaret Sistemine bir alternatif olarak fiyat oluşumudur ama AB ETS ile koordineli ve türdeş bir fiyat oluşumu göz önünde bulundurulacaktır. SKDM için belirlenen farklı opsiyonlar mevcut olup sertifikalandırma sistemi bu opsiyonlar arasında önemli bir yere sahiptir. Seçilmesi muhtemel iki opsiyondan birinin firmada üretim sürecinde oluşan sera gazını, diğerinin ise ürüne ait bütün yaşam döngüsünde oluşan sera gazı emisyonlarını içereceği olarak karşımıza çıkmaktadır.

• Bu sürece uyum sağlayamadığımız takdirde rekabet edebilirliğimizi kaybetmemiz ve pazar payımızın azalması gündeme gelecektir. Yapılan çalışmalar doğrultusunda GDP yi etkileyeceği öngörülmektedir ve ihracatı ciddi oranda etkileyebilecek bir güce sahiptir. İzleyemediğimiz bir şeyi ölçemeyiz, ölçemediğimiz bir şeyi ise iyileştiremeyiz bu nedenle bir veritabanı oluşturması önem arz etmektedir.

Ve firma desteği bu sürecin sağlıklı ilerlemesi için çok kıymetlidir. Firmalar ilerleyen dönemde bu veritabanından işletme ve tesis bazında raporlamalar yapabilecek olup bu alanda bir izleme mekanizması oluşturulacaktır.

Karbon ayak izi ölçümü çok basit yapılan şeyler değildir. Bizlerde bu noktada bir adım atarak TS EN ISO 14064 Kurum Bazında Karbondioksit ve Sera Gazı Emisyonlarının Ölçülmesi ve Hesaplanması eğitimini aldık. Çünkü büyük ihtimalle SKDM karbon emisyonu yapmasanız bile sizlerden bunu kanıtlanmasını isteyecektir. Ve bu konuda baz alınacak standartlar da TSE EN ISO 14064 ve devam standardı olan TSE EN ISO 14067’dir. Bu standartlara dayanılarak yapılan emisyon hesaplamalarının çok büyük meblağlara karşılık geldiği bilinmektedir. Bu sebeple bizler Hesaplama Uzmanı Sertifikalarımızı alarak sizlere bu konuda da destek olmayı planlamaktayız.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali KÜÇÜKER

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

“Doğa ve Döngüsel Ekonomi”

Doğada her şey döngüseldir hiçbir şey atık değildir döngüsel ekonomi ise bu fikir ile ortaya çıkmıştır. İdeal bir dünyada hemen hemen hiçbir şey atılmaz, yeniden kullanılır, geri dönüştürülür ve başka çıktılar üretmek üzere değerlendirilir.

Doğrusal ekonomi son 50 yılın ekonomisiydi üret, tüket, atık oluştun, bertaraf et olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat kullan at ekonomisi, enerjiyi fosil yakıtlardan üretme devri bitti karbon nötr olabilmek için enerjiyi nötrleyebilmek gerekiyor bunun için de yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmak gerekli.

2030 yılında Avrupa'ya bir ürün satılmak istendiğinde ürün başına ne kadar karbondioksit salınımı gerçekleştiğinin sertifikalanması gerekecek aksi takdirde bunun vergisinin ödenmesi istenecek. Bu da rekabet etme gücümüzü düşürecek. Buna engel olabilmek için 9-10 yıllık bir süreç var önümüzde ve bizim çalışmalarına şimdiden başlamış olmamız bizler için büyük bir fırsat.

“Sürdürülebilir yaşam için tüketici alışkanlıklarımızın değiştirilmesi gerekmektedir.”

Döngüsel Ekonomi yönteminde üretim sürecinden tüketim sürecine geri dönüştürdüğümüz sürece kadar her sürecin sürdürülebilir olması ve üretimde doğal kaynak ve malzeme kullanımının en aza indirilmesi gerekmektedir.

Sürdürülebilir yaşam için tüketici alışkanlıklarımızın değiştirilmesi gerekmektedir. Daha az su, enerji, fosil yakıt tüketilmesi gerekmektedir ve geri dönüşüm oranları yüksek bertaraf neredeyse yok durumda olmalıdır.

Atıklar ikincil kaynak olarak kullanılmaktadır (birincil kaynak doğal kaynak) fakat endüstriyel simbiyoz kapsamında atıklar hammadde olarak doğal kaynak yerine kullanılmaktadır.

Burada OSB'lerin avantajı farklı sektör barındırıyor olmaları ve karma OSB olmaları nedeni ile atıkların farklı sektörlerde kullanılabilirliğini artırma yönünden iyi bir konumdadır. Fakat mevzuatsal düzenlemeler bunun doğrudan firmalar arası değerlendirilme yapmasına müsaade etmemekte. Lisanslı firma zorunluluğu bulunması bu süreci engellemektedir. OSB'ler kendi bünyelerinde endüstriyel simbiyoz tesis kurulum yapamayacağı ile ilgili mevzuatsal düzenleme Mayıs ayında yapılmış olup ve sürecin önü açıktır.

Şu an bu proje 22 firma ile gerçekleştirilecek ama ilerleyen süreçte firma sayımız artacaktır. AOSB firmalarının yarısı bile katılsa Türkiye'de saygıdeğer bir yere gelip ve hatta Avrupa Birliğinde bile konuşulacak bir proje olacaktır.

“ Endüstriyel Atık ”

Atığın genel bir tanımını yapacak olursak; üreticisi ya da fiilen elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyalleri ifade etme olup günümüzde atığın çok genel bir tanımı mevcuttur.

Endüstriyel atık ise sanayide üretim işlemleri sırasında oluşan tehlikeli veya zararlı madde içermeyen katı atıklardır. Örneğin tekstilcilerden bez elyaf parçaları, kağıt sanayinde oluşan kimyasallar ve küçük kağıt parçacıkları, metal sanayide ortaya çıkan metal atıkları gibi sanayide bir çok atık mevcuttur.

Arş. Gör. İsmail Yiğit SEÇKİN

Çukurova Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü

“ Endüstriyel Geri Dönüşüm ”

• Türkiye’de sektörel baz atık miktarlarının veriler ile değerlendirilmesi yapılmış ve üçte birlik kısmının imalat sanayide oluştuğu görülmüştür. Bu üçte birlik kısımda ise ilk sırada ana metal sanayide, daha sonra kimyasal ve kimyasal ürünlerin imalatı, gıda imalatı ve diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı olarak sıralama devam etmektedir.

• Büyük miktardaki bu atıkların yönetimi önemlidir ve atık yönetimi yapılırken bir hiyerarşi kullanılmaktadır. Atık yönetimi hiyerarşisinde atığın hiç oluşmaması öncelikli olarak hedeflenendir. Minimizasyon, yeniden kullanım, geri dönüşüm, enerji geri kazanımı ve son olarak bertaraf sıralamasıyla bu hiyerarşi atık yönetiminde kullanılmaktadır.

• TÜİK verilerine göre ülkemizde çevre koruma harcamalarının yaklaşık %50’lik kısmı atık yönetimine ayrılmıştır (katı atık).

Geri dönüşüm ve enerji geri kazanım farkının burada açık şekilde belirtilmesi gerekmektedir. Geri dönüşüm yeniden

değerlendirilmesi mümkün olan atıkların fiziksel ve kimyasal yöntemlerle birlikte enerji geri kazanımı hariç olmak üzere ikincil hammaddeye dönüştürülmesidir.

• Plastiğin tekrar granül haline getirilip hammadde olarak kullanılması. Geri kazanım ise atıkların fiziksel kimyasal ve biyolojik işlemlerle birlikte farklı bir ürüne veya enerjiye dönüştürülmesidir. Biyolojik süreçlerle biyogaz üretilip elektrik enerjisi üretmek. Form değiştirerek bir mamul üretmek bu kapsamda örnek olarak verilebilir.

• Peki bu endüstriyel geri dönüşümün faydası nedir? Kaynakları korur, karbon ayak izini azaltır, mali tasarruf, hammadde geri kazanımı, geri dönüşüm ile enerji tasarrufu sağlar (yakma ve depolama masraflarından kurtulur), atık bertaraf maliyetleri azalmış olur, iş dünyasında itibar, geri dönüştürülen ürünlerden gelir eldesi, yeni iş alanları ve meslek dalları oluşturulması, çevre dostu marka oluşturulması olarak sürecin faydaları sıralanabilir.

Sefa SAYGIDEĞER

5 Ocak Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

“ AYM Sürecinde Medyanın Rolü ”

Türkiye'nin AYM uyum sürecinde medyanın rolü ne olduğu kapsamında yapılan konuşmada. Yeşil Mutabakata hızlıca hazırlanmamız ve uygulamaya geçmemiz şart. Aksi halde ülkemizde hem ekonomik hem siyaset açısından maliyeti çok ağır olacaktır. Son yıllarda teknolojinin, üretimin ve sanayinin hızla gelişmesi tüm dünyada çevre sorunlarının artmasının başlıca sebebidir. Dünyamızın nüfusunun her geçen gün büyümesi, doğal olarak sanayinin de özellikle de kentleşmenin artmasına sebep olmaktadır. Bütün hammaddeler doğadan karşılanmakta ve doğal kaynaklarımız yanlış, plansız bir şekilde kullanılarak yok edilmekte. Bu hırsın önüne geçilmesi yanlış plansız tüketimin önüne geçilmeli ve kirliliğin en aza indirilmesi planlanmalı ve bu planlanmalar yapılırken de çevre kirliliğinin en aza indirilmesi amaçlanmalıdır ve ülkemizin daha bilinçli, çevreye duyarlı üretim yapması hedeflenmelidir. Bu hedef doğrultusunda da tüm toplum her türlü iletişim kanallarıyla bilinçlendirilmeli ve bilgilendirilmelidir.

“ Medyanın Üzerine Düşen Sorumluluk Büyük ”

AB'nin iklim değişikliği ile mücadele, sera gazı emisyonlarının azaltılması ve yenilenebilir enerji kullanımı gibi başlıklar başta olma üzere çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik konularında gösterdiği hassasiyeti ülke olarak bizde göstermeliyiz. Tüketim konusunda farkındalık oluşturulması ve tüm dinamiklerle birlikte çalışma yapmalıyız. Ülkemizin AB Yeşil Mutabakata uyum sürecinde değişim ve dönüşüm geçirmesi, beklenen sektörlerde düzenlemeleri iyi anlaması gelişmeleri takip etmesi ve oluşturulacak standartlara uyum sağlama konusunda hızlı adım atması gerekmektedir. Bu mutabakatı farklı bir açıdan değerlendirecek olursak AB tüm dünyanın ekonomik dengesini değiştirecek yeni bir ticaret sistemi kurmakta. Bu yeni uluslararası ticaret sistemi üretim dönüşümünün önemi, ürettiğini değerlendirme ve iş paylaşımı anlamı da taşıyor. Bu konuda çeşitli çalışmalar mevcut ve aksiyon planları oluşturulmaya devam etmekte. İnsancıl ve gezegen odaklı sistemler, daha eşitlikçi yaklaşımlar ve daha sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmak isteyen kurum ve kişileri bir araya getiren organizasyonlar yapılmaya devam etmekte.

Küresel düzen değişiyor ve bu düzende Türkiye de yer almalı. Yeşile dönüştürme çabası bütün dünyanın birlikte yürüttüğü bir proje. Toplumsal etki yaratmalı bu etki

artırılmalı ve iş dünyasına dahil olmalı. Medyanın üzerine düşen sorumluluk büyük iki yaşamsal rol oynuyor. Birinci konu kağıda dayalı elektronik ya da görüntülü medyanın kendi karbon emisyonlarını ve karbon ayak izini azaltması ve faaliyetlerinin çevre etkisini asgariye çekmesi gerekmektedir. Bu gerçekleştirilemezse hem medya kaybedecek hem de finansal erişime ulaşım kısıtlanacaktır. İkinci konu da medyanın iklim değişikliği karbon emisyonları, çevre tahribatı, hükümet, belediye ve kurumların aksayan politikaları vb kararlar üzerine sorgulayıcı, uyarıcı, aydınlatıcı ve fikri takip yapan bir yayın çizgisi izlemesi ve iş birliğinin özendirilmesi gerekmektedir. Bu sorumlulukların farkındalığı mevcut ve hepimiz üzerimize düşeni yapmalıyız. Adana sanayisinin bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarının önemi ve aktarılması hem medya hem çalıştay katılımcıları ile mümkün olacaktır ve genişleyecek devam edecektir.

Büyüme enerji tüketimi doğru orantılı artar algısı vardı fakat bu verimli üretim ile birlikte yıkılmaktadır. Bu yanlış algıların düzeltilmesi yine medya yolu ile yayılacak ve doğru düşünce biçimi yerleşecektir.

“ Sera Gazı Emisyonunu Azaltmalıyız ”

Dünyamız ölüyor ve bu kaynakların kullanılması her geçen gün daha da önem arz etmekte. Bu süreçte yeni yol haritaları üretimden başlayarak tüketiciye kadar birçok noktada davranışsal değişiklikleri etkileyecek yapıya sahip.

Sera gazı emisyonunda önemli bir unsur olan hayvancılıkta oluşan karbon emisyonunun azaltılması için küresel noktalarda birçok farklı uygulama mevcut.

Dr. A. Özgür POLAT

Solvaytech Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti. Kurucusu

“SKDM ile Tüketici Davranış Biçimlerinin Tamamen Değişmesine Sebep Olmaktadır”

• Sanayide üretilen ürünlerin bir şekilde tüketilmesi gerekiyor ve bu tüketimin ısınan dünyayı en az seviyede etkileyecek şekilde değişmesi başlamıştır. Örneğin kimyasal içerikli ürün alımlarında azalma görülmektedir. Sınırdaki karbon düzenleme mekanizması Avrupalı üreticileri koruma adına düşük maliyetli yüksek emisyonlu ürünlerle, yüksek maliyetli düşük emisyonlu ürünlerin rekabetini desteklemesi ilk basamak olarak görülebilir. Sonraki aşamalarda ise tüketici davranış biçimlerinin tamamen değişmesine sebep olacaktır. Bu kapsamda birçok firmanın tamamen yenilenebilir enerjiyle üretim yaptığını belirtilmiştir. Bu firmalar sadece SKDM kapsamında değil tüketicinin algısı konusunda da avantajlı duruma geçecektir.

• Sera gazı emisyonunu azaltmaya yönelik yapılan çalışmalardan bir tanesi de kullanılan yakıtların değiştirilmesidir. Elektrikli araçlara yönelim ile verimliliğin artacağı ve enerji maliyetlerinin azalacağı ön görülmektedir.

• Akıllı ulaşım sistemleri denildiğinde akla sadece şehir içi ulaşım geliyor ancak bu sistemlerin sanayi içinde de uygulanabilmesi mümkün. Akıllı ulaşım teknolojilerinin kullanılması altyapısının geliştirilmesi gereksinimi doğuracak ve bu verim toplama işinde kullanılan yapılan da destekleyecek.

Hamdi HOPLAMAZ

Türkiye Kojenerasyon Derneği Adana
Bölge Temsilcisi

“ İklim Değişikliği ”

Küresel sıcaklık 1880 yılından bugüne 1.05 derece yükselmiş durumda. Arktik buzulları her on yılda bir %13.1 azalmakta ve deniz seviyesi de her yıl 3.3 milimetre yükseliyor. Bunların en büyük sebebi bizlerin daha çok tüketmesi, her şeyi daha fazla kullanması ve konfor alanlarımızı günden güne genişletmemizdir.

Birleşmiş Milletler Hükümetler Arası İklim Değişiklikleri Paneline göre Türkiye 2099 orta kötümser senaryosunda Türkiye'nin büyük kısmında 6 derece civarında sıcaklık artışı, büyük kuraklık, 35 dereceden sıcak gün sayısında artış, sayısız bitki ve hayvan türünün yok olacağı söylenmektedir. Uluslar arası ticari faaliyetlerden kaynaklanan karbon salınımları azaltmada endüstri de ürettiğimiz ürünleri üretirken tüketeceğimiz elektrik ve yine tüketeceğimiz sıcak su, buhar ihtiyaçları için kullanacağımız doğal gaz ile ilgili kapsamlara bakacak olursak;

“ Verimlilik Artırıcı Projeler ile 30 Belgrat Ormanı Kadar da Karbon Salınımı Azaltılmış Oldu ”

• Kapsam 1 salınımları, proseste kullanılan sıcak su, kızgın su ve buhar için yakılan yakıtlardan kaynaklı salınımları, dolaylı salınımlar ise dışarıdan aldığımız elektrik tüketimini kapsamaktadır. Salınım azaltma yol haritasına baktığımız zaman birinci adım enerji verimliliği, ikinci adım temiz enerji yatırımları, üçüncü adım enerji kullanımı, 4. Adım karbon dengeleme. Bu adımlar ile ilerlediğimizde enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve ağaçlandırma ön plana çıkmaktadır. Karbon nötr olma yolunda en iyi yakıt seçeneklerinden biri doğal gaz, ancak fiyatı günden güne artmakta.

Bu sebeple bu kaynağı verimli kullanmamız gerekmektedir. Türkiye'de yıllık 55 milyon sm³ doğal gaz kullanılmaktadır ve hepsi ithal edilmektedir. Verimlilik Artırıcı Projeler kapsamında 200'den fazla proje hayata geçirilmiş ve bu projelerle birlikte yapılan tasarruf büyüklüğü 125896 TEP'tir. Bunun 64506 'sı elektrik, 61389'u ısı. 30 Belgrat ormanı kadar da karbon salınımı azaltılmış oldu. Avrupa'nın ithalatında Türkiye'nin payı %4 iken biz bu sürece iyi hazırlanırsak kalan %96'lık kısımdan pay alma ihtimalimiz çok yüksek ve böylece Türkiye 3 4 kat büyüyerek, her fabrikada en az 3 4 kat büyümüş olacak. Mikro ölçekte işletmelerimizin karlılığı artacak, makro ölçekte ise ülkemizin cari açığı azalacak ve küresel ölçekte iklim değişikliği ile mücadele etmiş olacağız.

AOSB AVRUPA YEŞİL MUTABAKAT PİLOT PROJE

TÜBİTAK 1005 Avrupa Yeşil Mutabakat Pilot Projemiz Geçti

AOSB Bölge Müdürlüğü olarak "Avrupa Yeşil Mutabakatı Çerçevesinde Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'nin Eko-Endüstriyel Parka Dönüştürülmesi Amacıyla Döngüsel Ekonomi ve Endüstriyel Simbiyozun Geliştirilmesi" isimli TÜBİTAK 1005 projesi yürütülmektedir.

4 Üniversite ve Bakanlıklarla Ortak Yürütülen Paydaş Projemiz

- Kadir Has Üniversitesi-Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi-İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü- Dokuz Eylül Üniversitesi'nden akademisyenler yer almaktadır.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı-Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı- TSE Paydaş olarak yer almaktadır.

Bu projenin temel amacı Avrupa Yeşil Mutabakat sürecinde sanayi firmalarının Döngüsel Ekonomiye geçişte atması gereken adımları belirlemek ve SKDM'nin Türkiye sanayi firmalarına olan etkilerini asgariye indirecek ulusal süreç, model ve yöntemleri geliştirmektir. Bu bağlamda Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi pilot bölge olarak seçilmiş ve AOSB'nin Eko Endüstriyel Park olması ve firmalarına AYM süreci için bir yol haritası geliştirilmesi planlanmıştır.

PAYDAŞLARIMIZ

ADANA ALPARSLAN TÜRKES
BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

KADIR HAS
ÜNİVERSİTESİ

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TÜRK
STANDARTLARI
ENSTİTÜSÜ

E. Esin SEVGİ

AOSB Proje Destek Ofisi Birimi
Proje Uzmanı

TSE ISO 14064 - 1 Sera Gazı Emisyonlarının ve Uzaklaştırmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanması ve Raporlanması Eğitimi Düzenlendi.

- 22 Temmuz 2022 tarihinde AOSB Seyhan Salonu'nda düzenlenen Kurum Bazlı Sera Gazı Emisyonu Hesaplama Eğitiminde, E. Esin Sevgi tarafından detaylı bir sunum gerçekleştirildi.
- TSE ISO Standartlarına göre kurum/kuruluş, kategori 1 olarak belirtilen doğrudan emisyonların tamamını ve kategori 2 olan elektrik tüketimi kaynaklı dolaylı emisyonların hepsini mutlaka hesaplanması gerekmektedir. Diğer dolaylı emisyonlardan hangisini veya hangilerini hesaplaması gerektiğini önemlilik derecesine göre kurum kendisi karar verecektir.
- Doğrulayıcı kuruluş tarafından gerçekleştirilecek denetimlerde hesaplanan tüm değerler için kaynak dokümanlar hazır olmalıdır. (fatura, excel dosyaları, uçuş bilgileri.. gibi).

- Böylelikle doğrulayıcı kuruluş denetlemeye geldiğinde süreç daha hızlı ilerleyecektir. Biz AOSB olarak verilerin hesaplanması, raporlanması, denetlenmesi gibi süreçlerinde her zaman destek olarak, bu aşamaların daha kolay ilerlemesini sağlamayı hedefliyoruz.
- Firmalar ziyaret edilerek, tüm prosesleri incelenip, gerek kurum bazlı gerek ürün bazlı sera gazı hesaplanırken firmalarla karşılıklı istişarelerde bulunulacaktır.
- Bu süreçte hem bizler eğitimlerle, çalıştaylarla destek olurken, hem de Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen 14064 Kurum Bazlı Hesaplama ve 14067 Ürün Bazlı Hesaplama eğitimleri organize edilecektir.

“Eğitim İçeriği”

Gerçekleştirilen eğitimler doğrultusunda AOSB firmaları, doğrudan ve dolaylı emisyonları kategorize ederek emisyon faktörleri, net kalorifik değerleri hakkında süreçlerle ilgili bilgi sahibi olma fırsatı buldu. AOSB firmalarına verilen eğitimde,

- Doğrudan ve dolaylı emisyon kategorileri
- Kategorilerin temel ve alt başlıkları,
- Alt başlıkların nasıl ayırt edileceği,
- Verilerin nasıl toplanacağı,
- Verileri toplarken hangi hususlara dikkat edileceği,
- Verilerin nasıl hesaplanacağı ve hangi birimlerden temin edilebileceği,
- Dolaylı emisyonlarda tedarikçi firmaya ulaşılamazsa nasıl tahminleme yapılacağı,
- Dolaylı emisyonlarda satış sonrası emisyonlar hesaplanırken nelerin göz önüne alınacağı,
- Belirsizlik hesaplamalarının nasıl yapılacağı,
- Tüm hesaplamalar bittikten sonra nasıl raporlama yapılacağı,
- Raporlama standartlarında neler istendiğini,
- Sera gazı emisyonunun azaltımı için neler yapılması gerektiği
- Kurum bazlı sera gazı hesaplandıktan sonra, ürün bazlı hesaplama geçileceği konu başlıklarına yer verildi.

DOĞRUDAN VE DOLAYLI

SERA GAZI EMİSYONLARI VE KATEGORİLERİ

DOĞRUDAN EMİSYONLAR

KATEGORİ 1 - Doğrudan Emisyon Kaynakları

- Kategori 1.1 : Sabit Yakma Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 1.2 : Hareketli Yakma Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 1.3 : Proses Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 1.4 : Kaçak/Sızıntı Oluşumu Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 1.5 : Arazi Kullanımı Kaynaklı Emisyonlar

DOLAYLI EMİSYONLAR

KATEGORİ 2 - Enerji Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar

- Kategori 2.1 : Elektrik Tüketimi Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar
- Kategori 2.2 : Enerji Tüketimi Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar

KATEGORİ 3 - Ulaşım ve Konaklama Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar

- Kategori 3.1 : Mal (Kuruluşa Gelen) Taşımacılığı Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 3.2 : Mal (Kuruluştan Giden) Taşımacılığı Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 3.3 : Personelin İşe Gidiş Gelişleri Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar
- Kategori 3.4 : Müşteriler ve Ziyaretçilerin Ulaşımı Kaynaklı Emisyonlar
- Kategori 3.5 : İş Seyahatleri Kaynaklı Emisyonlar

KATEGORİ 4 - Kuruluş Tarafından Kullanılan Ürünler Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar

- Kategori 4.1 : Ürünün imalatı ile ilişkili olan satın alınan hammadde/mamul/yarı mamul vb. kaynaklı emisyonlar
- Kategori 4.2 : Sermaye niteliğindeki varlıklardan (taşınır & taşınmaz) kaynaklanan emisyonlar
- Kategori 4.3 : Katı ve sıvı atıkların bertarafı kaynaklı emisyonlar
- Kategori 4.4 : Kiralanan ekipmanların (kuruluş tarafından) kullanımı kaynaklı emisyonlar
- Kategori 4.5 : Danışmanlık, temizlik, bakım, kurye, bankacılık vb. hizmet alımları kaynaklı emisyonlar

KATEGORİ 5 - Kuruluş Tarafından Kullanılan Üretilen Ürünlerin, Üretim Sonrası Kullanımı Kaynaklı Dolaylı Emisyonlar

- Kategori 5.1 : Ürünlerin kullanım evresinden kaynaklanan emisyonlar veya uzaklaştırmalar, kuruluş tarafından satışı yapılan tüm ürünlerden kaynaklanan toplam tahmini yaşam boyu emisyonlarını kapsar.
- Kategori 5.2 : Kuruluşun sahip olduğu varlıkların raporlama yılında kiralanması sonucunda ortaya çıkan emisyonlar
- Kategori 5.3 : Ürünün kullanım ömrünü tamamlamasından sonraki emisyonlar
- Kategori 5.4 : Finans Kuruluşları tarafından yapılan finansmanlar ile ilişkili emisyonlar

KATEGORİ 6 - Diğer kaynaklardan ortaya çıkan dolaylı sera gazı emisyonları

- Kategori 6.1 : Bu kategori, diğer kategoriler kapsamına girmeyen emisyonlar için kuruluşlar tarafından kullanılabilir. Bu kategorinin kullanılması durumunda, kategorinin içeriğini tanımlamak kuruluşun sorumluluğundadır. Bu kategorinin hesaplanması için belirsizlik hesaplaması yapılmalıdır.

Hasan BÜYÜKDEDE

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bakan Yardımcısı

Avrupa Yeşil Mutabakat Proje Paydaşları ile İstişare Toplantıları Gerçekleştirildi

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi(AOSB) Bölge Müdürlüğü Proje Destek Ofisi(PDO) Koordinatörü ve Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi(ATÜ) Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) Müdürü Doç. Dr. Tuğçe DEMİRDELEN, ATÜ TTO Müdür Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim DAL, AOSB PDO Proje Uzmanı Özkan ÖZBEK, AOSB Kalite Uzmanı Erhan ÇİÇEKTAŞ, AOSB Enerji Verimliliği Uzmanı Esat İÇEN Ankara'da Resmi Kurum/Kuruluş ve Bakanlık ziyaretlerinde bulunup, AOSB Bölge Müdürlüğü'nün çalışmalarını başlatmış olduğu Yeşil Mutabakat süreçlerini anlatmışlardır.

Çetin Ali DÖNMEZ

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bakan Yardımcısı

Abdullah Buğrahan KARAVELİ

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı EVÇED Daire Başkanı

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Mehmet ERGÜN

TSE Çevresel Gözetim ve Doğrulama Müdürü

Eyyüp KARAHAN

T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Genel Müdürü

22 Pilot Firmaya Ziyaret Gerçekleştirildi

01 - 05 Ağustos 2022 tarihleri arasında Kadir Has Üniversitesi CESD Koordinatörü Prof. Dr. Ş. Volkan Ediger, Dokuz Eylül Üniversitesi TTO Koordinatörü Doç. Dr. İstemi Berk, İzmir Tüksek Teknoloji Enstitüsü Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali Küçükler, Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Dr. İ. Özge Aksu, Kadir Has Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi S. Erkan Tan ve AOSB Proje Destek Ofisi Proje Uzmanı E. Esin Sevgi tarafından 22 pilot firmalara ziyarette bulundu.

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AOSB) Bölge Müdürlüğü Proje Destek Ofisi ekibinin organize etmiş olduğu bu ziyarette tüm firmaların prosesleri yerinde incelenmiştir.

TÜBİTAK 1005

Pilot Proje Ekibi

Berna BİLDİK

Türk Standartları Enstitüsü (TSE)
Baş Doğrulayıcı

“ TSE Tarafından AOSB’de Yer Alan Sanayicilere 14064-1 Eğitimi Verildi ”

07-09 Eylül 2022 tarihleri arasında TSE Baş Doğrulayıcı Sayın Berna BİLDİK tarafından AOSB Seyhan Salonunda, sanayicilere ISO EN 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının ve Uzaklaştırmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanması ve Raporlanması Eğitimi verildi.

3 gün süren eğitimde, Sera gazı emisyonlarının hesaplanması konusu detaylı olarak anlatılarak, 22 pilot firmamızdan en az 1 çalışanın bu eğitimi alması ve farkındalığın oluşturulması sağlanmıştır.

- Eğitim kapsamında işletmelerin kurumsal anlamda Sera gazı emisyon terimlerin anlamları, emisyon faktörleri, emisyon kaynakları, Sera Gazı Emisyonlarının hesaplanması, temel yıl sera gazı emisyonlarının tekrar hesaplanmasını gerektirebilecek hususlar, hesaplama da kullanılan yöntemler ve metodlardan bahsedilerek, sera gazı emisyonlarının azaltımı kapsamında yapılabilecek çalışmalar anlatıldı.

- Eğitim sonunda katılımcılara TSE tarafından önce Katılım Sertifikası verilmiştir. Sonrasında Ankara’da düzenlenen sınav organize edilerek “Sera Gazı Hesaplama Uzmanı” sertifikası almaları sağlanmıştır.

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi

“
Üniversite - Sanayi
İş Birliğinde Öncü
”

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü Binası
OSB Çukurova Caddesi No.:4 (Ceyhan Yolu Üzeri 25 Km) Sarıçam / ADANA

+90 322 394 54 54

www.adanaorganize.org.tr

bilgi@adanaorganize.org.tr

@adanaosb